

DEBRECZENI UJSÁG

SZERKESZTŐSÉG-KIADÓHIVATAL
FERENCZ JÓZSEF-ÚT 56. SZÁM.
TEL.: 21-90. ÉJJEL 10-TÓL 23-48.

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGÉSZ ÉVRE 30 PENGÓ, FÉL
ÉVRE 15 PENGÓ, HAVONTA 2.50 P

(TRIANON 21.) 1940 OKTÓBER 16. SZERDA

KER. POLITIKAI NAPILAP

XLIV. ÉVFOLYAM, 236. SZÁM

A tengelyhatalmak megakadályozzák a háború kiterjesztését

A romániai események a többi balkáni államot is meggondolásra készítetik — London iparának hatvan százaléka esett a német bombázás áldozatául — Az októberi kód csak elősegíti a támadó német repülő munkáját

Enyhült a viszony Magyarország és Románia között

Róma, október 15. Manoilescu volt román külügyminiszter látogatásával összefüggésben a világsajtóban teljesen téves vélemények láttak napvilágot és úgy látszik, hogy olasz politikai körök magyarázatait teljesen félreértették, vagy pedig akarattal kiforgatták eredeti jelentőségükből. Manoilescu látogatásával kapcsolatban olasz politikai körökben ma délben rámutattak a tegnapi kijelentés igazi értelmére és nyomatékosan hangsúlyozták, hogy a volt miniszter látogatása kizárólag magánjellegű.

Ezt az olasz sajtó is dokumentálja azzal, hogy magáról a látogatásról egy sort sem ír, ugyanakkor itt tartózkodásáról, lehetséges megbeszéléseiről és tanácskozásairól semmiféle hivatalos jeletést sem adtak ki, hiszen látogatása magánjellegű. Hogy római látogatása alatt az erdélyi incidensek ügyében tárgyal-e, vagy sem, erről mitsem tudni.

Róma, október 15. (MTI) Az olasz sajtó nem foglalkozik Manoilescu volt román külügyminiszter római látogatásával. Mértékadó körökben hangoztatják, hogy a látogatásnak csupán magánjellege volt és nincs különösebb fontossága azoknak az incidenseknek szempontjából, amelyek a bécsi döntés végrehajtása során történtek. Római mértékadó körökben annak a reménynek adnak kifejezést, hogy a helyzet Magyarország és Románia között normalizálódik.

Bukarest, október 15. (Német TI) A cenzura azt az utasítást adta a román sajtónak, hogy Magyarország tényleg ne vitázzon. Ennek következtében a keddi reggeli román sajtóban minden célzás hiányzik a magyar-román viszálpra.

Berlin, október 15. A Románia és Magyarország viszonyában az utóbbi időben észlelhető ellentéttekkel kapcsolatban Berlin politikai körök a két ország sajtómegnyilatkozásaiból azt a benyomást merítik, hogy a nehézségek elsimulóban vannak.

Berlini kijelentések szerint úgy látszik, hogy Magyarországon és Romániában az egyetlen józan álláspontot helyezkednek, amely szerint bizonyos eseteket nem szabad túlozni. Német részről megállapítják, hogy a lapokban mindenekelőtt a magyar sajtó tanulmányozása alapján az a felfogás alakult ki, hogy az érdekelte kormányok a nehézségekre okot adó eseményeket nem kívánják többé sajtóvitákban szövéteni.

Bukarest, október 15. Antonescu tábornok tegnap a bukaresti német és olasz követ, valamint Spanyol-

ország és Japán ügyvivőinek jelenlétében vacsorát adott a Bukarestbe érkezett német katonai misszió tiszteletére. Az államvezető pohárköszöntőjében kijelentette, hogy a német tisztek a román kormány hívásának engedtek, amikor Romániába jöttek. Utalt Antonescu arra is, hogy már Románia első királya is német segítséggel teremtett egész-

A romániai magyar népközösség vezetőie lépést tett a román kormánynál a magyar lakosság érdekében

Bukarest, október 15. (Magyar Távirati Iroda.) Dr. Papp Béla, a romániai magyar népközösség bukaresti tagozatának elnöke, a következő nyilatkozatot tette:

A magyar és a román nép között keletkezett feszült légkörben a bukaresti népközösségi iroda zavartalan működése céljából szervenztünk népi szociális munkájának érdekében e hó 11-én délután hat órakor a romániai magyar népközösség bu-

Az angol katonai attasék már elutaztak Bukarestből

Bukarest, október 15. (Reuter.) Az angol követség katonai és tengerészeti attaséja hétfőn elutazott Bukarestből. A követség pillanatnyilag Reginald Hoare angol követ vezetésére áll. Valószínűleg a követség 20 főnyi személyzete marad egyedül Romániában az angol állampolgárok közül. Egyik angol csoport hétfőn este szállt hajóra Konstantinábulba és Isztambulba utazik.

Bukarest, október 15. (NST.) A vasgárda országos főparancsnoka, Horia Sima helyettes miniszterelnök kiáltványt intézett a légio tag-

London iparának hatvan százalékát megsemmisítették a németek

Róma, október 15. Mint az olasz lapok jelentik, az Anglia elleni német offenzíva állandóan hevesebbé válik.

A Popolo di Roma berlini jelentése szerint a német támadások a londoni körzet iparának 60 százalékát már használatonkívül helyezték és a kikötőberendezések is csaknem teljesen romokban hevernek. A német repülőgépek az ipartelepek és a kikötőberendezések után most a középületeket, főleg a minisztériumokat támadják és fokozatosan elpusztítják mindazokat az épületeket és berendezéseket, amelyek Anglia belső élete és működése szempontjából nélkülözhetetlenek. A német repülőgépek napról-napra nagyobb mennyiségű robbanóanyagot dobnak le Anglia területére. Az elmúlt hu-

séges állapotot az országban.

A romániai német népcsoport vezetője elrendelte, hogy minden, Romániai területén élő fiatalok lépjen be a német népcsoport ifjúsági szervezetébe.

Micescu Istrate egyetemi tanárt, volt igazságügyminisztert, az 1938-iki alkotmány egyik alkotóját szabadságra küldték.

A romániai magyar népcsoport vezetője lépést tett a román kormánynál a magyar lakosság érdekében

karesti szervezetének nevében megjelentem a Románia új rendjét és totális államformáját képviselő legionista szervezet bukaresti vezetősége előtt, bejelentettem szervezötünk működését és kértem a legionista szervezet jóindulatát Bukarestben élő magyar népünk iránt. A legionista szervezet vezetősége előtt tett látogatásomnak csupán ez volt a célja.

Az angol katonai attasék már elutaztak Bukarestből

jaihoz és felkérte őket, ne árásszák el a felelős tényezőket indítványokkal és panaszokkal, mert ezzel csak azt érik el, hogy a felelős államférfiak nem tudnak nyugodtan dolgozni. Meg tudja érteni — mondja Horia Sima — hogy mindenki igazságot és jóvátételt akar s nagyon jól tudja azt is, hogy milyen nyomorban élnek a román nép milliói, ez a szenvedés azonban már évek óta tart s nem lehet máról-holnapra megszüntetni. A legionista államnak is időre van szüksége.

szonnyeg óra alatt 350.000 kg. robbanóanyagot szórta le Londonra és Liverpoolra. Ezzel szemben az angol repülőgépek naponként csak 6—7000 kiló robbanóanyagot dobnak le német területre. (MTI)

Berlin, október 15. (Német TI.) A német légi haderő kora reggel óta ismét támadta Londont. Az eddig beérkezett jelentések szerint az angol főváros közelében pályaudvarokat és sín-berendezéseket bombáztak szép sikerrel. (MTI)

Berlin, október 15. Német T. I.) A Német Távirati Iroda értesülése szerint egy német felderítő repülőgép kedden reggel Anglia déli partja közelében romboló hajóktól kísért hajókaravánt fedezett fel. A német repülőgép azonnal támadásba ment és többször megismételt táma-

dással szétgrasztotta a hajókat.

Amsterdam, október 16. (Német TI.) Az angol rádió híradásai szerint már a délután folyamán is 4 támadás zajlott le Délkelet-Anglia ellen. A német repülőgépeket nem sikerült távoltartani Londontól, sőt amint ugyancsak a londoni rádió megjegyzi, a német repülőek London fölé jutottak és bombáik több teltitálatot értek el. (MTI)

Berlin, október 15. (Német TI.) A német bombázók London elleni támadásaik során a védőkisértelet alkotó vadászketelcékeknek sikerült kedden délelőtt az angol vadászokat harcra kényszeríteni. Noha az angolok igyekeztek kerülni minden harci tevékenységet, mégis több légiütközetre került a sor. Az eddig beérkezett jelentések szerint 21 gépet lőtték le. Öt repülőgép hiányzik. (MTI)

London a borzalmak városa

Berlin, október 15. (Német TI.) A Német TI. értesülése szerint az elmúlt éjjel London ellen intézett támadásokban ismét néhány száz repülőgép vett részt. A legkülönbözőbb nagyszágú bombákat dobták le, köztük a legnehezebb fajtákat is. A kedvező időjárási viszonyok lehetővé tették, hogy a repülőek pontosan célzassanak és így a bombák a legnagyobb hatást érték el. Mint a repülőgépek legénysége egybehangozóan mondja, a város az éjjel borzalmas színtételek látványát nyújtotta. Ujra, meg újra órlási lángok csaptak fel és egyes helyeken nagy kiterjedésű tüzek harapódtak el. Az éjszaka utolsó óráiban sűrű füstfátyol terjedt el a város felett, amely tűzvörös fényben szörnyű pusztulás képét mutatta. (MTI)

Berlin, október 15. A Német TI. úgy értesül, hogy a legújabbán be- küldött jelentések szerint az Anglia felett kedden vívott légiütközetekben további tíz repülőgépet lőttek le a német vadászok. A már jelentett lelőtt repülőgépek száma ezzel 21-ről 31-re emelkedett. (MTI)

Berlin, október 15. (Német TI.) A birodalmi főváros nagy kórházai között már alig van egy is, amelyet ne bombáztak volna az angol repülőek. Az elmúlt éjszaka az egész világon ismert Virehow-kórház volt az, amelyet három ízben ért az éjszakai bombázók támadása. Négy robbanóbombát dobtak a kórház területének kellős közepére. Csúszán a német kórházban levő mintaszéri megszervezésnek köszönhető, hogy ezáltal nem voltak halálos áldozatok. Így is egész sor könnyű sebesülés

Aszuman

GYAPJUSZÖVET UJDONSÁGOK

történt. Mindemellett három osztály súlyosan megrongálódott. Ezenkívül az angol légi haderő bombái a birodalmi főváros nyugati részében egy utcában eltaláltak több lakóházat. Ennek a bombázásnak sok súlyos sebesültje volt. Tartani kell attól, hogy a törmelék alatt még halottakra bukkanunk. (MTI)

Berlin, október 15. (Német TI.) A berlini lapok éles szavakkal bélyegzik meg az angol repülők múlt éjjeli támadását, a Virchow-kórház és Berlin nyugati negyedének egyik utcája ellen. Az angol bombák okozta pusztítások részletes leírásában különösen azt emléik ki, hogy az angol támadás sárga, holdvilágos éjjel történt s a megtámadott utca környékén nincs semmiféle katonai célpont.

A Nachtausgabe felsorolja a kórházak ellen intézett eddigi támadásokat és az angolok hadviselési módját a Vörös kereszt elleni háborúnak nevezi. (MTI)

Kommunista agitátorok bujtogatnak Londonban

Stockholm, október 15. (Német TI.) A Manchester Guardian keserűen panaszodik amiatt, hogy a légvédelmet felelős tényezők tehetetlensége a kommunista agitátorok malmára hajtja a vizet. Londonban a földalatti vasútvonalon a légitámadások idejében egy helyi kommunista szervezet röpiratát terjesztik. A röpirat felszólítja a lakosságot, hogy ne vonuljon ki a hadi állomásokra, amíg nem építenek pombabiztos pincéket. A röpirat szó szerint ezeket írja:

— A ti munkáitokból és a ti garasaitokból építették a földalatti vasutat. A vasúti milliomosok 40 millió font hasznát érnek el évente. Alakítsanak állomásbiztonságokat, melyek a többiekkel együtt dolgoznak, egyesüljétek a népkormánypart folytatandó harcában, amely bombabiztos pincéket fog építeni. Ugyanez a röpirat célzást tesz arra, hogy a védelmi eszközök hiánya következtében London keleti negyedeiben zsidóellenes hangulat nyilvánul meg.

Róma, október 15. (Stefani.) Az egyik brit hírszolgálati iroda azt a biztos hírforrásból származó hírt közölte, hogy Észak-Afrikában az olasz hadsereg oldalán több mémet csapat vesz részt a harcokban abból a célból, hogy tapasztalatot szerezzen gvarmati harcokban. Olasz illetékes helven kijelentik, hogy ennek a híreknek nincs semmi alapja és nem egyéb közönséges koholmányánál.

A „ködtábornok” Németországot segíti

London, október 15. (MTI) Október közepétől számítják Angliában a zman-kós ősi időjárás beálltát. Most már hamarosan elvállik, mennyire befolyásolja a köd, a hideg, a vastag felhőtakaró a légitámadásokat. Arra természetesen nem számítanak Londonban, hogy a háború újabb „téli álomba merül majd”, mint ahogy ez a múlt télen történt. Ez még akkor sem következne be, ha Anglia valóban mellék hadszíntérré változna a téli hónapokban, ahogyan azt sokan hiszik. A vélemények megegyeznek abban, hogy az ősi időjárás a bombázást inkább elősegíti, mint akadályozza.

Az angol szabadság csödjé

Róma, október 15. (MTI) A Telegraph keddi számában a román közönség védelmével foglalkozva rámutat arra, hogy Németország ezzel a lépéssel az egész európai szárazföld érdekeit szolgálja. A német hadseregnek gondjuk lesz rá, hogy képes magatartású államoknak, nevezetesen Görögországnak és Törökországnak kivált román közönségnek jusson más kezekbe. A romániai akciók más balkáni államok államférfiit is meggondolásra készíthetik, mert az

akciók világosan mutatják, hogy a tengelyhatalmak el vannak szánva, hogy véget vessenek minden tényleges, vagy fellehető árulásnak, amit bárki az európai szárazföld ellen elkövetne.

Istanbul, október 15. (Stefani) A török sajtó, amely súlyos bonyodalmaktól tartott, megnyugodott azon a tényen, hogy fellevesel nem bizonyult igaznak és a délkelet-európai helyzet nem bonyolódik tovább, hanem nagy mértékben megtszól.

A Tam klemell, hogy Oroszország folytatja Konstanztában a Németország-
nak szánt közönség partrarakását. A lap megállapítja, hogy a Románia adotti tengely-garancia bebizonyította hatékony-ságát. A cikkből kiderül, hogy a török lap szerkesztője párhuzamba állítja a tengely hatékony szavatosságát az angol úgynevezett „szavatossággal”, amely tehetetlennek bizonyult és telje-

Teleki Pál miniszterelnök az erdélyi lélek diadaláról

„Erdély volt a Szent Korona által képviselt magyar államiségnek öre, kardja, pajza, földje és független országa”

Budapest, október 15. Kedden este a Székely Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesülete és az Erdélyi Férfiak Egyesülete Erdély egyrészenek visszatérésének alkalmából választmányi díszgyűlést tartott, amelyen a miniszterelnök elnököl. Megjelentek az erdélyi részek országgyűlési képviselői és Erdélyből származó közéleti vezető férfiak közül igen sokan.

Az ülést Csanády György imája vezette be, majd Teleki Pál gróf miniszterelnök mondott megnyitó beszédet. Hangoztatta, hogy az elmúlt 22 évi működésről kell beszámolni. Boldogan adják a visszatért erdélyiek kezébe azt a csekélységet, amit ez idő alatt végeztek. Kicsiny csoport volt előbb, amely lassan nőtt, később a fiúk és lányok is felnöttekké, az egyetemi koron túl valóká váltak és keletkezett a Szefhe. tagjaiból a férfi-egyesület, az Erdélyi Férfiak Egyesülete, mely egyike a sok erdélyi egyesületnek, amelyek testvéri szeretettel és együttműködéssel dolgoznak és dolgoztak velünk Erdélyért, az erdélyi gondolatért.

Utána Csipán János számolt be a két egyesület 22 éves működéséről, majd

APOLLO

FILMSZÍNHÁZ

Telefon: 25-09 szám.

A történelmi Erdély kultur film.

sen papíron maradt. (MTI)
Berlin, október 15. (TP) A Duna menti angol-francia befolyás kikapcsolása után Olaszország megalapította Első Dunahajózási Társaságát. Az új társaság fő részvényesei a Fiat és az Agip művek.

Október hó 16-án
TRISTAN BERNARD színműve
filmváltozatban

Egy nő miatt

Az olasz filmgyártás megrázó erejű drámája.

Főszereplők: EMMA GRAMMATICA,
EVI MALTIALIAT

Legújabb Magyar- és Fox-Világfradók!

a vasdobozt egy Arday Péter nevű, Kishegyesi-utli fuvaros hozta a napokban Debrecenbe. Arday Péter ellátogatott az egyik korezmába, — ahová magával vitte a vasdobozt is

és sorra mutogatta azt a többi mulatózó embereknek.

Bíjfel tájban aztán hazafelé indult. Ekkor már meglehetősen mámoros állapotban volt. Útközben valahogy észbe jutott, hogy mennyi borzalmat halott ő már a robbanásokról.

— Istenem, — ötlött az eszébe, — hiszen nekem gyermekem vannak odahaza.

Emlékezett arra, hogy a Kishegyesi ut mellett nagy tócsa van. Gondolt egyet, amint ehhez a helyhez ért, fogta a vasdobozt és elhajította. Aztán, mint aki jól végezte dolgát, haza ment és lefeküdt.

A vasdoboz azonban nem esett a vízbe, mert a pár hónappal ezelőtt ott lévő tócsa közben kiszáradt. Így történt meg, hogy fegnap délben a Kis Magyar Jóska hazafeléménét rátalált a gyilkos „golyóra”.

... Arday Péter a gyermekeit akarta megmenteni a vasdoboztól s az mégis megölt egy gyermeket...

A borzalmas szerencsétlenség ügyben a rendőrség tovább folytatja a nyomozást.

Bonczos államtitkár az erdélyi menekült táborokban

Marosvásárhely, október 15. Vitéz Bonczos Miklós államtitkár, országos menekültügyi kormánybiztos kedden délelőtt repülőgépen Marosvásárhelyre érkezett. Bonczos Miklós meglátogatta a menekültügyi hivatalt. Itt átadták az államtitkárnak a menekültekre vonatkozó adatokat, amelyek szerint 7.000 menekült érkezett Marosvásárhelyre, a mai napig. Bonczos Miklós államtitkár meglátogatta a menekült táborokat, beszélgetett a táborok lakóival és a menekültügyi hivatal vezetője előtt a legnagyobb megelégedését fejezte ki mind az ellátás, mind az egészségügyi intézkedések tekintetében. Az államtitkár ezután repülőgépen Sepsiszentgyörgyre utazott. Visszatérteben kiszállt Csíkszerdán, majd ismét Marosvásárhelyre jött. Innen délután 4 órakor repülőgépen Nagyváradra indult, szerdán délután érkezik vissza Budapestre. (MTI.)

Nagyvárad, október 15. Vitéz Bonczos Mihály belügyi államtitkár, menekültügyi kormánybiztos délután 6 órakor Marosvásárhelyről repülőgépen Nagyváradra érkezett, ahol a menekültek szállására hajtatott. Nagyváradon a menekültek nagy létszámuk miatt, több helyen vannak elszállásolva. A kormánybiztos ezeket a helyeket mind végigjárta és kiadta utasításait. (MTI.)

Készül a közalkalmazottak fizetésemelése

Budapest, október 15. A pénzügyminiszteriumban befejeződtek a költségvetési munkálatok és a jövő hét elején előreláthatóan kezd, terjeszti Reményi-Schneller pénzügyminiszter az költségvetést a Ház elé. Az 1941. évi költségvetés benyújtásával egyidejűleg nagy expozé keretében fogja ismertetni a pénzügyminiszter a kormány pénzügyi politikáját, és azokat a pénzügyi és gazdasági terveit, amelyek keresztülvitelével érhető el egyrészt a költségvetés stabilitása, másrészt pedig az ország gazdasági és pénzügyi fejlődése.

A költségvetés elkészítésével egyidejűleg egy igen fontos szociális munkát is végzett Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter és államtitkára, Szász Lajos. Mint ismeretes, az ipari munkásság

és általában a nem fixfizetéses, hanem heti bérre dolgozók munkadíját a kormány 7 százalékkal felemelte. A közszolgálati alkalmazottak, a tisztviselő társadalom eddig nem részesült fizetésemelésben, noha azok a szempontok, amelyek szükségessé tették a munkabérek bizonyos mértékű emelését, épp úgy állanak a tisztviselőtársadalomra nézve is. A közalkalmazottak fizetésrendezésének kérdésére egy tervezet készült, amely megszabja, hogy rövid időn belül milyen mértékben történjen a szociális szempontok figyelembevételével a fixfizetések emelése.

Véglegesen még nem alakult ki az álláspon, de kétség nem fér hozzá, hogy a kormány érvényesíteni fogja itt is azokat a szociális szempontokat, amelyek a munkabérek emelésénél fennállottak.

Megölt a felrobbant vasdoboz egy 8 éves debreceni gyermeket

Megdöbhentő szerencsétlenség történt kedden délben a Kishegyesi-ut 33. számú ház közelében. Magyar József 8 éves. Szotyori-telep 10. sz. alatt lakó kisfiú déli egy óra tájban az iskolából tartott hazafelé. A Kishegyesi-úton járt már, amikor az utca közepén egy gömbölyű fémtárgyat talált, amellyel játszani kezdett.

A kislegény még sohasem látott ilyen tárgyat, piszkálgatni kezdte hát, mire az felrobbant.

Az utcán járó-kelők a hatalmas dörejre a gyermekhez szaladtak, aki ekkor már véres testtel, jajgatva vonaglott a porban.

Forrai István, a városi szegényház gondnoka, aki szintén látta a borzalmas szerencsétlenséget, telefonon értesítette a mentőket. A men-

tők nyomban ki is szálltak a helyszínre, de a szerencsétlen gyermeket már nem tudták segíteni. A felrobbant tárgy

teljesen szétroncsolta a kis Magyar József fejét. Az arcrészt felismerhetetlenné szaggatta, összeroncsolta a mellkasát is, kitépte a has részét, és tőből leszakította a gyermek bal kezét.

Az esetről jelentést tettek a rendőrségnek is, amely azonnal megindította a megdöbhentő szerencsétlenségben a vizsgálatot.

Kedden délután már érdekes adatok jutottak arra vonatkozóan a rendőrség tudomására, hogy miként került a robbanó anyagot tartalmazó vasdoboz a Kishegyesi-útra? Megtudta a rendőrség, hogy

Vígyszínház mozgó

Ma is a magyar filmgyártás szívét-lelkét gyönyörködtető, felejthetetlen alkotása:

KELET FELE...

ERDÉLY visszacsatolásáról készült magyar film.

Vitéz Hány László és vitéz Laborczfy repülőezredek elismerőleg nyilatkoztak a Debreceni Repülő Club munkájáról

Csütörtökön Debrecenbe érkeztek vitéz Horthy István

Magasrangú és előkelő vendége volt tegnap a Debreceni Repülő Clubnak. Vitéz Hány László ezredes, a m. kir. honvéd légierők parancsnoka és vitéz Laborczfy ezredes, repülődandárparancsnok repülőgépen Debrecenbe érkezett és a club nyulási repülőterén szálltak le. A magasrangú vendégeket dr. Stepper Károly polgármesteri titkár fogadta és bemutatta nekik a repülőklub modern felszerelésű repülőterét.

Vitéz Hány és vitéz Laborczfy ezredek a legnagyobb megelégedéssel szemlélték a korszerű repülőter berendezését és karbantartását és szemléjük végén gratuláltak

a club vezetőségének a szép, értékes, nemzeti szempontból nagyfontosságú munkáért.

A szemle után a club laktanyájának étkezdéjében ebédelték a magasrangú vendégek, majd visszarepültek Budapestre.

Itt említjük meg, hogy közelesem újabb előkelő vendégei lesznek a Debreceni Repülő Clubnak. Előreláthatólag október 17-én, csütörtökön vitéz Horthy István díszelnök vezetésével a Horthy Miklós Nemzeti Repülő Alap bizottsága érkezik a sportrepülőter megtekintésére. Ezzel a csoporttal érkezik Debrecenbe Ember Sándor országgyűlési képviselő is.

A debreceni egyetemi ifjúság eltávolította a zsidó hallgatókat az előadásokról

Dr. Mitrovics Gyula rektor nyilatkozata

A Boeska Bajtársi Egyesület alvezérének vasárnapi brutális megütemadása még kedden is nagy izgalmában tartotta az egyetemi ifjúságot. A már előbb vállalt szolidaritás értelmében a bajtársi egyesületek elhatározták, hogy az incidens hatósági kivizsgálásáig az ifjúsági szervezetek útján ellenőrizni fogják, hogy a zsidó hallgatók az előadásokat ne látogathassák. Ezt a határozatot kedden már végre is hajtották. Az egyetem kapujában őrséget állítottak a bajtársi egyesületek és minden belépőt igazoltattak. Ezenkívül az első órák után minden tanteremben kiküldöttek mentek, akik felszólították a zsidókat, hogy azonnal hagyják el az épületet.

Dr. Mitrovics Gyula rektor, akit

ezekekről az eseményekről megkérdeztünk, a következőket mondta:

— Csak most értesültem a hírlapíróktól arról, hogy a Központi Egyetem főbejárata előtt igazoltatások folynak. Utánna nézek a dolognak és úgy gondolom, hogy ezzel kapcsolatban sürgős intézkedésekre lesz szükség. A zsidó hallgatók érdekegyesületével szeretnék egyelőre érintkezést találni, mert azt szeretném, hogy a zsidó hallgatóknak ajánlani, hogy az előadások látogatásával kapcsolatban, egyelőre valahogy tartózkodó magatartást tanúsítsanak.

Az egyetemi ifjúság reméli, hogy mielőbb elégtételt fog kapni a Boeska Bajtársi Egyesület alvezérének esett sérelmekért.

Egy évvel meghosszabbítják a törvényhatósági tagok mandátumát

A belügyminiszter beterjesztette a javaslatot — A zsidók elvesztik bizottsági tagságukat — Az indoklás utal a törvényhatóságok szervezetének tervezett reformjára

A képviselőház keddi ülésén a belügyminiszter törvényjavaslatot nyújtott be a törvényhatósági tagsági jogról. A javaslat szerint azoknak a törvényhatósági bizottsági tagoknak és póttagoknak a megbízását, akiknek tagsági jogát 1939-ben ez év december 31-ig meghosszabbították, további egy naptári évvel meghosszabbítják. Ez az intézkedés Budapest székesfővárosban is egy naptári évvel meghosszabbítja a bizottsági tagságokat.

A javaslat második szakasza szerint a meghosszabbítás nem vonatkozik azokra, akik a zsidótörvény értelmében nem volnának bizottsági taggá választhatók. Ha e körül vita támad, az igazoló választmány, illetve végső fokon a közigazgatási bizottság dönt.

A javaslat az 1941-ben megválasztandó tagok megbízását, ennek megfelelőleg egy évvel már eleve meghosszabbítja.

A megüresedett, vagy az 1941. év végéig megüresedő tagsági helyeket — ha behívható póttag már nincs — nem kell betölteni. Ha a törvényhatósági bizottság taglétszáma ennek következtében csökken, az nem érinti a bizottság határozatainak lozszerűségét.

A virilisek névjegyzékét az 1940. évben sem kell összeállítani, a kisgyűlések összetétele az 1941. évig változatlanul megmarad, Budapest székesfőváros meghatározott időre választott tisztviselőinek megbízását pedig a javaslat a törvényhatósági bizottság legközelebbi újjaalakulásáig meghosszabbítja.

Az indoklás utal a törvényhatósági mandátumokat meghosszabbítható 1939: XIX. törvényekre. Kiemeli: ennek a törvényeknek az volt a célja, hogy a vidéki törvényhatóságokban az ország egész területén ugyanabban az időpontban alakuljanak újjá a törvényhatósági bizottságok. A felvidéki és kárpátaljai terület-visszacsatolással érintett vármegyékben

a múlt évben még nem lehetett volna választásokat tartani.

— Az isteni Gondviselés különös kegyelmé folytán — folytatja a belügyminiszter indoklása — az ország területe a közel-múlt napokban ismét újabb területekkel gyarapodott. A törvényhozás által az 1939: XIX. t. c. megalkotásakor figyelembe vett helyzet tehát, minthogy ezeken a területeken sem lehetséges a választások megtartása, ma ismét változatlanul fennáll. Ezért látszik okszerűnek a törvényhatósági választásoknak a vidéki törvényhatóságokban újabb egy esztendővel való elhalasztása.

Igen érdekes az indoklásnak az a része, amely hivatkozik arra, hogy a kormány a közeljövőben több lényegbevágó reformjavaslatot terjeszt a törvényhozás elé. A közigazgatással kapcsolatos javaslatok előreláthatólag a törvényhatóságok szervezetére is kihatással lesznek és megváltoztatják a törvényhatósági bizottságok összetételét. Ilyen rövid átmeneti időre a választások megtartása nem volna célszerű és az elhalasztás már emiatt is indokolt.

A törvényhatósági bizottságok szervezeti reformjának terve Budapestet illetően is fennáll, okszerű tehát, hogy a székesfővárosban szintén elhalasszák a törvényhatósági választásokat. Hasonlóak az indokok a kerületi választmány választott tagjai lejáró megbízásának meghosszabbítása tekintetében.

A zsidók bizottsági tagságára vonatkozólag a javaslat indoklása megállapítja, hogy a zsidóknak tekintendő bizottsági tagok megbízásának meghosszabbítása esetén az a visszás helyzet állhatna elő, hogy a bizottságoknak tagjai maradnának olyan zsidók, akik új választás esetén a zsidótörvény értelmében nem lettek volna megválaszthatók. Ezért a javaslat intézke-

dik arról, hogy ezekre a mandátumokra a törvény ne vonatkozzék.

A kisgyűlési tagokra vonatkozó intézkedés az előbbiekből folyik és biztosítja a meghosszabbított mandátumú törvényhatóságok működésének zavartalanosságát. Ugyanez az indoka a határozott időre vá-

lasztott székesfővárosi tisztviselők (polgármester, alpolgármesterek, t. főügyész) megbízása meghosszabbításának.

A törvény kihirdetése napján lép hatályba és végrehajtásáról a belügyminiszter gondoskodik.

Adórészletfizetési kedvezményt kér a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara az elemi kárt szenvedett gazdáknak

Az elnöklő Lossonczy István főispán megemlékezett Erdély egy részének visszatéréséről

Kedden délután tartotta választmányi ülését a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara. Tárgysorozat előtt Lossonczy István főispán, kamarai elnök szép beszédben emlékezett meg Kelet-Magyarországra, a Székelyföldre és Erdély egy részének örvedes visszatéréséről.

Vitéz Czeglédy Béla kamarai igazgató is mindenekelőtt azon kapcsolatok remélhető újjraledéséről szólt a választmány elé terjesztett jelentésében, melyek a most visszatért részek és a velük szomszédos Tiszántúl között a múltban is fennállottak. Részletesen foglalkozott a hatósági ármegállapítások következményeivel, a mezőgazdasági termény-, termék- és állatárak tekintetében, ugyanakkor pedig rámutatott a legtöbb mezőgazdasági üzemanyag beszerzési árának magas emelkedésére is. Sajnálattal állapította meg, hogy egyes terményárak a munkabérek és üzemanyagárak emelkedésének következtében a termelési költségekét sem fedezik s hogy ugyanez a helyzet a szerződéses termelés produktumainál is.

Behatóan foglalkozott a kamarai igazgató a Tiszántúli mezőgazdaságát ez évben ért elemi károkkal, —

a fagykárakkal, a vízkárral, hűtéssel, gombabetegségekkel — s ezzel kapcsolatban a választmány ügy határozott, hogy az elemi kárt szenvedett gazdák érdekében három évre szóó kamatmentes adórészletfizetési kedvezményt kér.

Kifejezésre kell jutnia azonban a Tiszántúl gazdatiszadalmát ért károknak az adóssági terheknek is. Etekintetben a választmány kedvezményeket kért a kormánytól a kárt-szenvedett gazdák részére.

A választmány tagjainak hozzászólása során kialakult és beigazodott az a vélemény, hogy a gazdasáradalom panaszai, illetőleg azoknak orvoslása nem egyedül a gazdasáradalom érdeke. A termelés folytonosságát, sőt annak fokozását csak úgy lehetne elérni, ha az értékesítés során a gazda termelési költségeit és saját életfenntartásán kívüli közteherviselési képességét is biztosítva látja. Eppen ezért a mezőgazdasági termelés érdekeinek megfelelő árszabályozása elsősorban közlelemzési s így nemzeti érdek is, eltekintve attól, hogy külforgalmunk kiviteli oldalának is ez a legjelentékenyebb tétele.

Amnesztiát kapott Stofkó, a cseh légionista főhadnagy.

Stofkó elbocsájtásával négy magyar politikai elítelt került szabadlábra Szlovákiában

Emlékeztetés az a hatalmas bűnper, amely a miskolci törvényszéken folyt le a múlt év szeptember végén és október első napjaiban.

A vádlott Stofkó Nándor 49 éves, kassai illetőségű vendéglős volt, aki mint cseh légionista főhadnagy 1919-ben, a csehek által akkor megszállt területen, Putnokon, Sajóki-rádon, Ormospusztán és Tornán, a csehek zsoldjában egész sor magyar embert gyilkolt és gyilkoltatott le. Stofkó Nándor az abaújmegyei Csécs községből vonult be a világháborúba, elérte a főhadnagyi rangot, de a háború folyamán lefokozták és mint közlegény került ki az olasz frontra, ahonnan átszökött az ellenséghez és beállt a cseh légióba. Mint legionista főhadnagy követte el azután borzalmas kegyetlen terrorcselekményeit.

A miskolci törvényszék egyrendbeli gyilkosságra való bebujtás, ötrendbeli gyilkosság és kétréndbeli gyilkosság kísérletének büntetésében mondotta ki bűnösnek Stofkó Nándort és ezért köztételei halálra ítélte.

Fellebbezés folytán a debreceni tábla elé került a bűnügy és a tábla jóváhagyta a törvényszék ítéletét. Stofkó Nándor semmisségi panasszal élt a Kúriához, amely a kérelmet visszautasította és jogerőre emelte Stofkó Nándor halális ítéletét. A Kúria ítélete 1940 július 2-án kelt.

Azóta Stofkó Nándor az ügyészség fogházában várta további sorsát. Közben megindultak a magyar-szlovák tárgyalások egy kölcsönös amnesztia-megállapodás megkötése érdekében. A hivatalos lap egyik legutóbbi száma közölte a megállapodás megkötését, amelynek következtében Stofkó Nándor is kegyelem-

Stofkó Nándort Miskolcra egy rendőr kíséretében felszállították az ügyészség fogházából a budapesti tölöncházba, ahonnan ugyancsak tölöncházban Pozsonyba kísérik.

Stofkó Nándort a fogság alaposan megtörte s az egykori vérszomjas cseh légionista főhadnagy ma megtört, gyáva ember.

Értesülésünk szerint Stofkó Nándor amnesztiájával és kiadásával a szlovákok négy magyar politikai elíteltnek adtak kegyelmet, akik a legközelebbi napokban hazatérnek Magyarországra.

HUNGARIA
Filmszínház

MA IS
LA JANA

Izgalmas, pazar kiállítású, remek muzsikájú tüzes táncokkal telt filmje:

DÉL CSILLAGA

Előadások: d. u. 5, 7, 9 órakor!

Híradó!

Jön! Jel!

Willy Forst-Bel Ami!!!

A Kossuth-utcai temetőben mellbelőtte magát egy sárándi tanító

Kedden, az esti órákban egy eszméletlen emberre bukkantak a járőrök a Kossuth-utcai temető egyik útszéli bokrában. Azonnal telefonáltak a mentőkért és értesítették a közeli rendőrszemet is.

A férfi jobb kezében egy revolvert szorongatott és a melléből lassan szivárgott a vér. Az első pillanatban látszott, hogy a szerencsétlen ember öngyilkosságot kísérelt meg, szíven akarta magát löni, de a revolver csöve elmozdult, s így csak súlyos sérülést szenvedett. Az öngyilkosjelölt zsebéből előkerült iratokból aztán

megállapították a férfi személyazonosságát. Kiderült, hogy a szerencsétlen férfi Molnár József 32 éves sárándi tanító, aki a zsebében talált búcsúlevelé bizonyosságra szerint azért akart megválni az élettől, mert kiábrándult mindenből.

A mentők elsősegélyben részesítették Molnár Józsefet, majd kiszállították a sebészeti klinikára, ahol azonban a késő éjszakai órákban még nem tért eszméltre. Az öngyilkossági kísérletről jelentést tettek a rendőrségnek is, amely megindította a vizsgálatot.

A magyar leventéket ma a Pápa fogadja kihallgatáson

Róma, október 15. (MTI.) A Rómában tartózkodó leventék kedden délelőtt ünnepélyes keretek között koszorút helyeztek el a faszta hősök emlékművén, valamint a névtelen katona sírján. A leventék vitéz Loosy Lajos alezredes vezetésével, Szűz Mária zászlók alatt katonás rendben vonultak a Capitoliumnál levő hősi emlékműhöz. Megjelent az ünnepségen vitéz Szabó László vk. ezredes, katonai attasé és a magyar követség több tagja. Az emlékműnél Nasí vezérkari ezredes, a faszta ifjúság szervezet vezérkari főnöke fogadta a magyar ifjakat, a faszta ifjúsági szervezet

és milícia nagyobb díszküldöttsége élén. A leventék hatalmas babérszörűt helyeztek el a hősök emlékművén. Innen a leventék a Venezia térre vonultak, ahol a névtelen katona sírja van. A leventék a koszorú letétele után zeneszó mellett díszlépésben elvonultak az emlékmű elé. Az egybegyűlt tömeg lelkesen megtapsolta a magyar fiúkat. A leventék ma reggel kihallgatáson jelennek meg XII. Pius pápánál, délután pedig a Mussolini Forumon megtartják díszbemutatójukat a nagy közönség számára.

A fegyelmi bíróság ezer pengőre ítélte a csongrádi polgármestert

Makó, október 15. Csanád, Arad és Torontál egyelőre egyesített vármegyék fegyelmi választmánya öt napos tárgyalás és Ulaun Ferenc dr. védőbeszéd után kedden este 11 órakor hirdette ki ítéletét dr. Piroksa János csongrádi polgármester ismeretes fegyelmi ügyében. A fegyelmi választmány Piroksa János dr.-t az 1929. évi 30. törvénycikk 76. §-ának 1. és 2. bekezdésébe ütköző magatartás miatt

ezer pengő pénzbüntetésre ítélte és kötelezte a fegyelmi vizsgálat 2.306 pengő 16 fillér költségeinek megfizetésére. A fegyelmi választmány nem engedélyezte a polgármester felfüggesztésének tartama alatt visszatartott fizetésének kifizetését és elutasította a védőnek a vizsgálat kiengedezésére vonatkozó indítványát.

Az ítélet ellen 15 napon belül lehet fellebbezni.

A visszatért egyházkerületek beosztásáról tanácskozott a Református Konvent

A magyar reformátusok legfőbb egyházigazgató testülete, az Egyetemes Konvent hétfőn délelőtt rendkívüli ülésre jött össze. Az ülésen Révész Imre tiszántúli ref. püspök is megjelent.

Ravasz László püspök Bibliát olvasott és imádkozott.

Balogh Jenő főgondnok-elnök megnyitójában több közt ezeket mondotta:

— A szeptemberi történelmi események következtében Erdély északi részében, valamint az eddigi királyhágómelléki egyházkerületben adataink szerint több mint félmillió magyar református testvérünk tért haza és így a magyarországi reformátusok száma jelenleg már jóval meghaladja a két és félmilliót.

Jelentette továbbmenően a világi elnök, hogy Budapestre találkozóra hívták meg az erdélyi és királyhágómelléki egyházkerület református magyarságának püspökét s a két egyházkerületi főgondnokot, abból a célból, hogy a megoldandó számos kérdés szabályozását testvéries és bizal-

mas megbeszélés alapján előkészíthessék.

Az értekezleten barátságos eszmecseré során az az álláspont alakult ki, hogy a királyhágómelléki egyházkerület, az 1938-as egyházi törvények és általában az egyházalkotmány szelleméből következően, visszatér abba a közösségbe, amelyhez egyházi és hívei az összeomlás előtt tartoztak; a tiszántúli egyházkerületbe. Egy későbbi időpontban a tiszántúli egyházkerület tárgyalás alá veszi esetleges megosztásának kérdését. Az erdélyi egyházkerület viszont, amely régebben is önálló egyházkerület volt, szervezetében önálló marad. A zsinatot összehívni azért szükséges, mert az elmúlt húsz év alatt állapították meg a Zsinat és a Konvent létszámát, amelyet most az erdélyi egyházkerület képviselőivel ki kell egészíteni. Intézkedni kell a konvent és zsinat szervezetének módosításáról és az országos egyházi bizottság megalakításáról.

A konvent ülése Ravasz László püspök áldásmondásával ért véget.

Debrecenben igen rossz a szőlők termésereedménye

Általában rossz termés várható

Debrecen város közigazgatási bizottsági ülésén vitéz Kovács Lajos gazdasági felügyelő ismertette a város szeptember havi mezőgazdasági állapotát.

Eszerint szeptember hónapban a hőmérséklet és az időjárás általában kedvezőbb volt, mint a megelőző hónapokban. A hónap első felében nyárisan meleg idő uralkodott, azonban 15-e után a hőmérséklet és az időjárás általában nemfőpápx séklet mélyebbre süllyedt. Az éjszakák a hónap első felében melegebbek, illetve enyhék, második felében hűvösebbek voltak. A csapadék összes mennyisége 42,8 mm volt, míg a csapadékos napok száma 10.

A meleg időjárás kedvező hatással volt a munkálatok befejezésére, a termények leérésére.

Az őszi szántási és vetési munkálatok

lényegesen vissza vannak maradva.

Az őszi gabonák alá a talaj előkészítése és az őszi gabonafélések vetése megkezdődött. A repcét mindenütt elvetették, elég egyenletesen és szépen kelt. A rozs, őszi árpa és búza vetése folyamatban.

A búza mennyisége és minősége rossz termést adott. A búzáknak minőségén sokat rontottak az aratás utáni hosszantartó esőzések és a gomba betegségek. A rozs, az őszi árpa gyenge termést, a tavaszi árpa és zab közepes termésereedményt adott.

A tengeri korai fajtáinak törését megkezdtek. Szokatlanul nagy mértékben lépett fel a tengerimoly, helyenként számottevő károkat okozott. Tengeriből ezidő szerint közepes, helyenként gyenge termés várható.

A burgonya késői fajtáinak szedése folyamatban van. Beteg és rothodásnak induló gumó csak a mélyebb és laposabb részeken fordul elő, míg a magasabb fekvésű homokos földeken a gumók egészségesek. Ezekben a részeken az elmúlt évnél jobb termés volt. Egészséges véve a burgonya termésereedménye közepesnek mondható.

A cukorrépa gyökér erőteljesen fejlődött. A mélyebb részeken kisebbmértvű gyökér rothadás lépett fel. A takarmányrépa jól fejlődött.

A lóhere második kaszálása közepes, a harmadik kaszálása jobb eredményt adott. A magherék gyenge termést adnak. Ugyancsak gyenge termést ígérnek a magnak hagyott lucernák is.

A rétek minősége közepes, mennyiségére jó sarjútermést adtak. A legelők fűnövése erőteljes és a kijáró jöszágnak elegendő táplálékot nyújtanak.

Almából a termés közepes, a többi gyümölcsökből gyenge. A szőlők termésereedménye nagyon rossz.

Férfi munkánál 3—4 pengőig, női munkánál 2,50—3,20 P, gyermekeknek 2,20 pengő a napszámber.

A földmívelésügyi miniszter az árvíz-károsult kisczágok vetőmag ellátására 500 q búza vetőmag kiosztását engedélyezte. A kapott vetőmagot a jövő évben kell visszafizetni.

Készpénzes igénylés mellett is a gazdasági felügyelőség 450 q búza vetőmagot

**Női kabátok
P 15-től
Női ruhák
P 8-tól**

Rózsa
női divatház
ideiglenes
barakhelyiségében
Csapó-utca és
Dégenfeld-tér sarok

Most vásároljon!

osztott szét debreceni gazdák részére. Az alapos, nagy szakértelemmel összeállított gazdasági felügyelői jelentést a közigazgatási bizottság egyhanguan elfogadta.

A képviselőház részleteiben is elfogadta az egyetemi javaslatot

Budapest, október 15. A képviselőház keddi ülését 11 óra után nyitotta meg **Tasnádi Nagy András** elnök. Bejelentette, hogy **Tegeze László** és **Somogyi Ferenc** országgyűlési képviselő lemondott mandátumáról, a soronkövetkező pótképviselők behívása iránt megkeresi a helygyminisztert. Közölte még az elnök, hogy **Gruber Lajos** sürgős interpelláció előterjesztésére kért engedélyt, amit azonban nem adott meg.

Keresztes-Fischer Ferenc helygyminiszter törvényjavaslatot nyújtott be a törvényhatósági tagsági jogról, majd áttértek a napirend egyetlen pontjára: a **Ferenc József Tudományegyetem** újjászervezéséről és a **Horthy Miklós Tudományegyetem** felállításáról szóló törvényjavaslat egyes szakaszairól való döntésre.

Szabó Gusztáv előadó ismertette a bizottság által eszközölt módosításokat, majd a Ház szakaszonként elfogadta a javaslatot, amelyet a felsőházhoz tettek át.

Tasnádi Nagy András elnök ezután in-

dítványozta, hogy a Ház csütörtök délelőtt 11 órakor tartsa legközelebbi ülését, melynek napirendjén a felsőház üzenetének átvétele szerepel.

Gruber Lajos nyilas képviselő írásban napirendi indítványt terjesztett elő és azt javasolta, hogy a Ház holnap tartsa legközelebbi ülését, amelynek napirendjére tüzzék ki az iparügyi miniszternek október 10-én a Házon kívül tett egy nyilatkozata alapján a bizalmi kérdés felvetését. Az elnök a nyilasok közbekialtásai közben megállapította, hogy a házszabályok vonatkozó szakasza **Gruber** indítványára nem alkalmazható. A Ház az elnöki indítványt fogadta el.

Végül **Tasnádi Nagy András** szavazásra tette fel a kérdést, hogy megadja-e az engedélyt **Gruber Lajos**nak az ülés elején említett sürgős interpellációs előterjesztésére. A Ház nem adta meg az engedélyt és ezzel az ülés feltizenkettő után véget ért.

Vizsgálati fogságba helyezték a zseniális pénzhamisítót

Nyolc óra alatt rajzolt meg szabadkézrel egy csalódásig hű hamis húszpengőt

Megemlékeztünk már arról a szenzációs pénzhamisításról, amelyet **Virág Béla** debreceni lakos, volt postasegédlistát követett el. Virág hallatlan ügyességgel szabadkézrel szürke papírra húszpengőket hamisított. Összesen négy teljesen kész húszpengős bankjegyet sikerült „elsütnie” és pedig egyet a 6. számú postahivatalnál, három pedig a **Benyáts** üzletben. Az utolsó húszpengős elcsúszásánál azonban rajta vesztett. A **Benyáts** üzletben ugyanis gyanúsak találtak az immár harmadszor visszatérő férfit a vadonatúj bankjegyekkel és szóltak a rendőrnek, aki előállította **Virág Bélát** a hamisított bankjegyekkel együtt. A rendőrségen aztán kiderült, hogy a **Virág Béla** által fizetett bankjegyek hamisak. Virágot letartóztatták. A kihallgatás alkalmával **Virág** beismerő vallomást tett, majd a rendőrségről átkísérték az ügyészségre, ahol leülték a fogházba.

Virág Bélát kedden délben hallgatta ki **Zsögöd Jenő** táblabíró, a vizsgálóbírószék vezetője. **Virág** a vizsgálóbíró előtt is beismerő vallomást tett, s ugyanúgy adta elő a dolgot, mint a rendőrségen. Anyagi nehézségekkel küzdött, mivel nagyon jól tudott rajzolni, elhatározta, hogy megpróbálkozik a húszpengősök hamisításával. Többször kísérletezés után egyszerű szürke papírt választott alapanyagának. Kétfélt terpentinnel kevert, s amikor lecsapódott, az így keletkezett színösszeté-

tellet ugyanazt a színtartást érte el a szürke papíron, mintha valódi húszpengősök volnának. Tizenhárom próba után kezdett hozzá a tulajdonképpeni hamisításhoz és négy bankjegyet rajzolt meg. Elmondotta **Virág**, hogy a bankjegyek rajzára két órát fordított, míg a színezésre és a további kidolgozásra hat óra kellett. Egy húszpengős bankjegyet tehát nyolc óra alatt gyártott.

A beismerő vallomás után **Zsögöd Jenő** kihirdette **Virág Béla** előtt a végzést, mely szerint pénzhamisítás bűntette címén vizsgálati fogságba helyezte. **Virág** a vizsgálóbíró végzését tudomásul vette. Eszerint bűnperének tárgyalásáig a debreceni ügyészség fogházának lakója marad.

A lefoglalt húszpengősöket egyébként felküldik a Nemzeti Bankhoz, ahol szakértői vizsgálat alá veszik azokat.

**KOVÁTS ANDOR EGYETEMI TANÁR
OKTÓBER VÉGÉN
BELGRÁDBA UTAZIK**

Kováts Andor egyetemi tanár, a kisebbségi intézet igazgatója október végén néhány napra **Belgrádba** szándékszik utazni. **Markovits László** igazságügyminiszternél fog látogatást tenni. Ezenkívül fel akarja kérni a **belgrádi** egyetem büntetőjogi professzorát, hogy tartson előadást a kisebbségi intézetben a magyar-jugoszláv jóviszony jegyében.

Bizonyításkiegészítést rendelt el a törvényszék több rendbeli lopással vádolt négy hajduszovátai sármunkás ügyében

Külön-külön és együttesen elkövetett többrendbeli lopással vádolta a királyi ügyészség Bányai Béla negyven éves szovátai sármunkás, veteménykereskedőt, Balogh József 37 éves ugyancsak sármunkást, Bányai Imre 28 és végül Rác Béla 22 éves hajduszovátai lakos sármunkásokat. A vád szerint a múlt év végén követtek el részben együttesen, részben kettőnként azt a sorozatos lopást, amelynek során több hajduszovátai gazdát károsítottak meg. A csendőrség nyomozása szerint így több mázsa búzát loptak volna el éjszaka-kor idején, s a lopott búzát előbb a község határában egy nádasba rejtették, ahonnan azonban már nem tudták hazavinni, mert ebben az éjszakai órák és csöszök megakadályozták. A szovátai csendőrség a vádlottak több lopást be is ismerték a jegyzőkönyvek tanúsága szerint, sőt Bányai a fővádlott részletesen elő is adta, hogyan hatoltak be háromszor egymásután egy nagy gazdálkodó magtárjába és hogyan vitték el kilenc zsák búzát, miközben a magtárban még bort is ittak egy hordóból az ereszből kihúzott nádszálon keresztül.

A törvényszéki tárgyaláson valamennyien a korábbi vallomással ellentétben tagadták a bűnösségüket, a azzal védekez-

tek, hogy kényszerítő hatás nyomán ismerték be a lopásokat. Bányai Béla, aki legalább nyolc ízben volt már hosszabb, rövidebb időre elítélve, most azzal védekezett, hogy a tolvajlás idején nem is volt Hajduszovát, mert akkor katonáskodott. Ugyancsak ezzel védekezett a harmadrendű vádlott Bányai Imre is, akit a környéken „Slajmi” néven ismernek. Balogh József viszont hangoztatta, hogy neki biztos megélhetése van, becsületes munkával is meg tudta keresni magának a télire való kenyeret és már hét mázsa bántuk búzája be is van raktározva.

A negyedik vádlott Rác Béla, akinek Szovátán a „kis finác” jelzőt adták, törvénytelen fia Bányai Bélának. Bányainak egyébként ebből a törvénytelen házasságából már hat gyermeke született. Ugyanígy hiteltelenül él házasa életét Balogh és Bányai Imre is. Rác Béla ugyancsak a legridgebben tagadta a vádbeli cselekményt.

A törvényszék Vizokay tanácsa több tanút is hallgatott ki, megnyugtató bizonyítékot azonban nem talált a vádbeli cselekményre vonatkozóan, s így elrendelte a hajduszovátai csendőrök, valamint több ottani lakos tanúkénti kihallgatását.

A szappankészletek bejelentése

Bejelentési űrlapok délelőtt 10 órától kezdve a kereskedelmi és iparkamaránál kaphatók

A kereskedelmi és iparkamara a helyi lapok vasárnapi számaiban tájékoztatta az érdekeltséget a szappankészletek bejelentéséről és forgalmának szabályozásáról. Október hó 18-ig kell a bejelentést megtenni, mégpedig ugyanazon űrlapon külön a mosószappanra és külön a pipere-szappanra.

A bejelentési űrlapokat szerdán délelőtt 10 órától kezdve a kereskedelmi és iparkamara 5-ös számú szobájában drb-

ként 5 fillérért lehet kapni. A bejelentést a Küikereskedelmi Hivatalhoz október hó 18-ig kell ajánlva elküldeni, tehát a bejelentés szeptember hó 17-én is eszközölhető.

A Fűszerkiskereskedők Egyesülete ezúton figyelmezteti tagjait arra, hogy ne fájradjanak fel a kamarába bejelentőlapért mert október hó 17-én délelőtt postán megkapják a bejelentési űrlapokat tájékoztatóval együtt.

Keztyűt keztyűsnél vegyen!

A legjobb bőrkeztyűk gyártása és eladása nagyban és kicsinyben. Javítás, tisztítás, alakítás.

Wawruch Alajos keztyűsmester Debrecen, Szent Anna-utca 6

A csiki székely lányok gyönyörű ünnepe

Munkatársunk Csik-somlyón résztvevő a csiki székely lányok ezres szövevényességű ünnepét minden irányból Csikszerezdába és onnan az oda 2 km-re fekvő Csik-somlyóra. Azonban a túlnyomó nagy tömeget a két-háromszorosára szaporított vasúti kocsik szállították. A vasúti kocsik Sepsiszentgyörgy és Tusnád közt annyira megteltek, hogy a csikszerezdai állomások egy része már a lépcsőn kapott helyet, a szentimreiek pedig, hogy le ne maradjanak, a pakkocsit töltötték meg, a kalauzok pedig a mozdonyra szorultak.

A FELVONULÁS

Reggel autó, autóbusz, kocsik és kocsiszekerek végelethatalan mennyisége özönlött minden irányból Csikszerezdába és onnan az oda 2 km-re fekvő Csik-somlyóra. Azonban a túlnyomó nagy tömeget a két-háromszorosára szaporított vasúti kocsik szállították. A vasúti kocsik Sepsiszentgyörgy és Tusnád közt annyira megteltek, hogy a csikszerezdai állomások egy része már a lépcsőn kapott helyet, a szentimreiek pedig, hogy le ne maradjanak, a pakkocsit töltötték meg, a kalauzok pedig a mozdonyra szorultak.

KATONASÁG FEGYVER NÉLKÜL

A csikszerezdai vasútállomástól néhány kilométeren minden 5 lépésre az út mindkét oldalán egy-egy katona állott. Úgy a katonáknak, mint a tiszteknek összes fegyverzele a derekszűj volt. Ezt maguk a székelyek kívánták, mert ez a katona nép restellte volna, hogy rendet neki más tartson, vagy hogy amikor az ő szeretett Kormányzóját és annak Főméltóságú hívesét vendégül látja, oda vad oláh vagy más kétes alak furakodjék.

NO KOMÁM, NERÜNK ITT NEM AKAD DOLGUNK!

A csiki ezer székely lány minden faluból kettős rendekben, katonás formációban vonult fel. Az első két székely nemzeti zászló, a középönél tábla,

azon község feliratával, ahonnan jöttek. A madfalviak tábláján rajta volt a „siculicidium” 1764. évszáma, vagyis az az idő, amikor Bukov osztrák generális a székelyeket ezrelék mérszálta le. Minden község leányosportja mellett jobbról a papjuk, balról a tanítójuk ment, szakadatlan énekeltek az erdélyi indulót és léptek arra katonásan. De nemcsak a lányok és legények, hanem a gyermekek és az öregek is. Erre szözl oda egyik alföldi baka a legközelebbi szomszédjának: „No komám! Ilyet nem pipált a világ! Nekünk ma itt nem akad dolgunk!”

„ISTENEM, HÜSZ ÉVE NEM HALLOT-TUNK ILYET!”

A Kormányzó úr Öfőméltóságát mindenki látni akarta, érkezőkor a rendek 1—2 lépést előre tettek. A csendőrök és a katonák erre udvarias hangon figyelmeztették, hogy a rendeket ne bontsák meg. Erre lehetett oly gyakran hallani, hogy ilyen hangon hozzájuk 20 év alatt soha, senki nem szólt.

A LEGSZEBB DÍSZMENET

a gyimesi esángóké volt. Felvonultak 1200-an, amiből megközelítően 400 lány, 400 fiatalasszony és 400 legény volt. A három százlóal szadzokra oszlott. Az egyes alakulatok élén a világháború érdemrendjével kitüntetettek parancsnokkollak. Amikor a Főméltóságú pár és kíséretük előtt elvonultak, dübörgött a föld léptek alatt és nemcsak a férfiak, hanem a nők is csináltak olyan feszes lépést és fövetést, amely gyakorlott katonaságnak is becsületére vált volna.

FEHÉR HARISNYÁT A KORMÁNYZÓ-NAK, ROKOLYÁT A FŐMÉLTÓSÁGÚ ASSZONYNAK

A gyergyószentmiklósi székely lányok és asszonyok székely szöttekből rokolgát

(szoknyát), hozzá mellénytel, bugyos újjú (kéztőlél szorosan rágombolható, attól felfelé bővíti, ráncokba szedve és a ráncok levasalva), inget, székely csepszet (főkötő) ajánlottak fel a Főméltóságú asszonynak. A Főméltóságú asszony egész nap ebben a ruhában járt és ebben is utazott el. E sorok írója közvetlen közelről látta a Főméltóságú párt akkor, amikor a Klastromból kijöttek s így a valóságnak megfelelően állíthatja, hogy ha valakin, úgy a Főméltóságú asszonyon remekül áll a székely ruha. Nincs még más női ruha, amelyben a karesú termet, egyenes testtartás és a sarkonfordulás úgy érvényesülne, mint a székely szöttekben. Hogy egy negyed fordulatra a rokolya hogy? tess egész fordulatot, — és ez csak székely szöttekkel megy — azt a Főméltóságú asszony úgy megmutatta, hogy székely menyecske legyen, aki különben tudja.

Egyébként, amikor a Kormányzó úr meglátta a Főméltóságú asszonyt székely ruhában, azonnal azt mondta: „Hát hol van az én székely fehér harisnyám?”

KÖNYVEK KÖZT EL

A Főméltóságú pár vonata este 8 órakor indult el Csikból. Cseperegő esőben is végig kísérté útján a székelyek szeretete. Ember-ember hátán szorongott a csikszerezdai pályaudvaron. A Kormányzó Öfőméltósága állott egyik ablaknál, a

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

Főméltóságú asszony a másik ablaknál és szemmel láthatóan mindketten könyöztek és a tömeg zokogó ajkáról tört fel az éljen és a viszontlátásra!...

Ez az „Ezer székely leánynap” nem is ezer, hanem sokezer székely leánynap volt a napja. És ez a sokezer székely leány mind a magasztos rokolyában, valamennyi magyaros szabású, a gomboknál zsinóros szabású mellényben, a már említett fehér ingben, kivétel nélkül sármunkás, két ágba nemzeti szallagba font, leeresztett hajjal vett részt. És a sokezerben nagytömegűvel sem lehetett sem mesterségesen fordított hajjal, sem festett arcot és ajkat látni. Pedig köztük voltak az úriasszonyok és úrilányok is. És valamennyi fekete cipőben. Hiába, örök igazság marad:

„Csak nem fajult el még a székely vér.

Minden cseppje drága gyöngyöt ér!”

P.

Mozi után kifosztott egy fiatalkoru tii egy cukorkaüzletet

Jakab Karola Miklós-utca 2. szám alatti lakos cukorkakereskedő tegnap bejelentést tett ismeretlen tettes ellen a debreceni rendőrségen. Feljelentésében előadta, hogy az elmúlt éjszaka valaki átkulccsal felnyitotta a Miklós-utca 2. szám alatt levő cukorkaüzletét és onnan mintegy hatvan pengő értékű gyümölcsöt, cukorkát, nápolyit, kekszet és más innyenc dolgot elvitt. Távozása előtt pedig összetörte a kis üzlet berendezését.

A feljelentés alapján a rendőrség megindította a nyomozást. Az eddigi adatok azt mutatják, hogy a betörést valószínűleg egy fiatalkoru fiú követte el. A kis csibész este 9 órától 11 óráig moziban volt, majd mikor elcsendesedett az utca, átkulccsal behatolt a cukorkaüzletbe és kifosztotta azt.

A rendőrség nyomában van a fiatal bűnözőnek.

Tisztességtelen verseny

-- a „Toprini nászról”

A hajdúböszörményi mozisok atfárja a debreceni törvényszék előtt — felmentő ítélettel

Hajdúböszörményben, a múlt év végén Schmidt Gyula mozivállalkozó Uránia néven új mozgót nyitott a már meglévő Boeszkai mozgószínház mellett. A közönség az új mozit nagy örömmel fogadta, arra azonban nem gondolt, hogy a kulisszák mögött tulajdonképpen milyen elkeseredett harc folyik, amit általában üzleti versengésnek ismerünk. Hosszú időközönként egy mozit volt Bőszörményben, most az új mozgó megnyitása súlyosan érintette a Boeszkai mozgó tulajdonosát, Vágner Józsefet.

A két mozit tulajdonos — mint ahogy a keddi tárgyaláson kitént a vallomásokból — már az első pillanattól kezdve nem a legnagyobb barátságban, sőt az utóbbi időben kimondottan ellenséges, most pedig peres viszonyban állanak egymással. A főmagánvádló Vágner József előadása szerint Schmidt Gyula tisztességtelen versenyt üzött, amikor ugyanannak a darabnak fél áron való előadását már megkezdte hirdetni, amikor a főmagánvádló mozgója még premieren vetítette a filmet. Állítólag ez volt az eset a „Toprini nász” című film vetítésénél, de szóba került a tárgyalás folyamán ugyszólván valamennyi újabb és jobb magyar film, így a Szárnyas dandár, a Szervusz Péter, Nem loptam én életemben. Megöltem egy asszonyt és még több magyar film.

A vád szerint Schmidt a jegyeket kihe-lyezte iparosoknál és kereskedőknél, olcsóbb árban, mint amilyen a mozgóban feltüntetett ár volt.

Schmidt Gyula, az Uránia mozgó tulajdonosa, akinek Kisújszálláson, Hajdúderon és Nánáson is van mozgója, előadta vallomását, hogy a tisztességtelen verseny kritériumát egyáltalában nem merítette ki az a tény, hogy ő hirdette „ketten egy jeggyel” előadásban azt a filmet, amelynek kizárólagos vetítési jogát nem vásárolta meg az ellenfele. Egyébként is, mint a mozgó tulajdonosok egyesületének választmányi tagja, mindig a legkorrektebben járt el minden film szakmát érintő ügyben.

Kihallgatta a törvényszék a budapesti „Objektív” és a „Hunnia” filmköleszők képviselőit is, akik elmondották, hogy a kizárólagos jogot Vágner nem vásárolta meg, egyébként mind a két mozit tulajdonos a megszokott formák és rend szerint vásárolt filmeket.

Tanuként hallgatta ki a törvényszék a Boeszkai mozgó jegyszédőjét, annak felelőségét is, aki főleg arra adott megnyugtató választ, hogy amikor a moziban volt igen élvezte a darabot. Arról is tudott, hogy az „új” moziban már hirdették a filmet, amikor ő az „öcska” moziban látta azt.

A főmagánvádló képviselője megismételte a vádat és hangoztatta, hogy tisztességtelen versenyt követett el a vádlott, mert a konkurens anyagi tönkretételére törekedett.

A vádlott és védője bizonyította, hogy a kizárólagos jogot Vágner József nem kötötte le, így jogában állott Schmidt Gyulának a megvásárolt filmet akár már ugyanazon a napon tetszés szerinti helyár mellett vetíteni, noha ezt nem tette, csak hetek múlva a másik mozgó premierje után. Jegyeket sem helyezett ki bizonyosban, hanem tíz szelvényes jegyeket adott el húsz százalékos kedvezményes áron, s ezeket általa ismeretlen egyének vásárolták aztán meg. Ebben a tulajdonosnak már nem lehetett beleszóla. A vádlott még hangoztatta, hogy Vágner Józsefnek jogában lett volna kikötni a kizárólagos jogot, azonban ezt nem tette, annál inkább, mert elhagyalta a filmkölesző vállalatok előtt, hogy Bőszörményben másik mozgó nyílt meg, hogy így ő is olcsóbbért kaphassa meg premierben a darabot.

A törvényszék Fővenyessy tanácsa a perbeszédnek elhangzása után a vád és következményei alól felmentette Schmidt Gyulát, mert nem talált olyan cselekményt, amely a hitelképességet csökkentette volna és tisztességtelen lett volna. Büncselekmény nincs, tehát a törvényszék a vádlottat felmentette. Vágner József az ítélet ellen fellebbezést jelentett be.

HIREK

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata:
„Aranyangyal” Bánó Andor, Piac-utca 50. — „Reménység” Dr. Gödény S. örökös, Csapó-utca 22. — „Isteni gondviselés” Székely Adorján, Petőfi-tér. — „Sas” özv. Mandel Józsefné, Hatvan-utca 70. szám.

Időjárás

A keleti légáramlás a magyar medencét hűvös, szárazföldi eredetű levegővel árasztotta el. Az ország keleti felében ma is derült volt az idő.

JÓSLÁS: Keleti szél, néhány helyen reggeli köd, az ország nyugati felében felhős idő, egyes helyeken kisebb eső, csak mérsékelt éjjeli lehűlés. Egyes helyeken talajmenti fagy. A nappali hőmérséklet alig változik.

— Dr. Révész Imre, a tisztántúli egyházkerület püspöke három napos budapesti tartózkodás után kedden reggel hazaérkezett Debrecenbe és átvette hivatalát.

— Adomány az „Erdélyért” akcióra. A keddi nap folyamán N. N. aki legutóbb 60 pengőt jutott el kiadóhivatalunkba, most újabb 10 pengőt küldött be az „Erdélyért” akció javára. Ezzel az adománnyal gyűjtésünk eddigi összege 708 86 pengő.

— November 2-án osztják ki a Kövesdy-féle árvatartó alapítvány árváinak a ruhákat. Tegnap számunkban beszámoltunk arról, hogy a Kövesdy-árvák részére készített ruházati cikkek szállítását Debrecen város kisgyűlése vállalta. A ruhaneműek elkészítését a vállalkozók a legrövidebb időn belül teljesítik, s november 2-án már ki is osztják az arra jogosultaknak a ruhákat és cipőket.

— A Szatmáriak Baráti Körének tagjaihoz! Azok, akik vasárnap Szatmáron, az odautazók közül a közelebbi részt szándékoznak venni (a közelebbi ára 1.50 P), szándékukat vitéz Szabó Endrénének Ajtó-u. 11. sz. alá csütörtökön délig jelentsék be. Különben az indulás Szatmárra, mint jeleztük is már, vasárnap reggel 4 óra 45 perc.

— A Turul Szövetség debreceni kerületének memorandumát, amelyet vasárnapi számunkban ismertettünk, kedden délelőtt nyújtotta át dr. Borsay Miklós kerületi vezér Lossonezy István főispánnak. A memorandumban — mint ismeretes — a Turul Szövetség álláspontját szövegezték le az egyetem sérthetlensége és gazdaságtudományi egyetem szervezésében.

— A debreceni Tüdőbeteg Otthon november elsején megnyílik. Több ízben foglalkoztunk már azzal a nagyfontosságú szociális intézménnyel, amelynek létesítését a tüdőbetegség elleni védekezés érdekében már régebben tervehette Debrecen város vezetősége. Ertesülésünk szerint a Tüdőbeteg Otthon november elsején megkezdte áldásos működését.

— Fővárosi bizottság előtt vizsgáznak a Debreceni Repülő Club növendékeit. A Debreceni Repülő Club keretén belül most folyó kiképzés közelebbi befejezést nyer. A növendékek nagyszabású vizsgán mutatják be tudásukat. A vizsgára egy budapesti vizsga-bizottság is Debrecenbe érkezik.

— Több vasúti kedvezményt kérnek a hadirokkantak. A kereskedelmi miniszter a hadirokkantak és hadiözvegyek számára bizonyos korlátok között vasúti utazási kedvezményt biztosít. A most visszacsatolt keletmagyarországi és erdélyi területeken lakó hadigondozottak általános 75 százalékos kedvezményt élveztek a román vasúton, ami az itteni kedvezménynél nagyobb. A HONSZ most memorandumot intézett a kereskedelmi miniszterhez és kérte, hogy az erdélyi hadigondozottaknak a román úralom alatt biztosított utazási kedvezménye továbbra is fenntartassék, sőt ezt a kedvezményt terjeszték ki valamennyi hadigondozottra. Ha a 75 százalékos utazási kedvezmény általánosan nem volna engedélyezhető, úgy legalább is félárú kedvezményt biztosítsanak minden hadigondozottnak. Ez esetben az erdélyi hadigondozottakat sem érné érzékeny veszteség, mert a román vasúti díjszabás magasabb, mint a MÁV személyi díjszabása.

Ünnepélyes keretek közt avatták fel a debreceni közüzemi alkalmazottak ajándékszázlóját Szatmárnémetiben

Gyönyörű selyem nemzeti zászlót ajándékoztak Szatmárnémeti közüzemi alkalmazottainak a debreceniek. A zászlóavatási és fogadalomtételi ünnepélyre a szatmárnémeti villamosművek udvarán nagyszámú előkelő közönség gyűlt össze. A debreceni közüzemeket Békéssy László műszaki igazgató felelősével, vitéz Boczkó Béla műszaki igazgató, Bartha István főmérnök, Rozgonyi Kálmán felügyelő, Szemerédy Tibor tisztviselő és Heutschy István villanyszerelő képviselte.

Az ünnepély félnyolcra a Himnusz elnevelésével kezdődött, majd Rozgonyi Kálmán beszédében elmondta, hogy minden körülmények között hűnek kell lennünk a magyar zászlóhoz. Janitzky Pál igazgató hálás szavakkal mondott köszönetet Debrecen közüzemi alkalmazottainak testvéri szeretetük ilyen szép megnyilvánulásáért. Megfogadta mindnyájuk nevében, hogy ehhez a zászlóhoz mindnyájan hűek maradnak. Ezt követően dr. Kuncz József róm. kat. teológiai tanár

megáldotta a zászlót és gyönyörű beszédben fejtette ki, mit jelképez a magyar zászló három színe, majd Sárközy Lajos ref. lelkes gazdag beszéd kíséretében adta áldását a zászlóra. Ezekután következett a tisztviselők és munkások fogadalomtétele, amit vitéz Bayor Ferenc tábornok, városparancsnok vett ki. A fogadalomtétel után vitéz Bayor Ferenc tábornok rámutatott a zászló jelentőségére és annak az eskünek szentségére, amit a zászlóra tettek. A tisztviselők nevében Obis Károly főkönyvelő mondott beszédet. Ezt követően Erdélyi Boriska hatalmas virágcsokrot nyújtott át a város parancsnokának, özv. Szamosy Ernőné pedig az alkalmazottak nevében Békéssy László debreceni műszaki igazgató felelősének.

Az ünnepély befejezőként Kertész Gyula gépész köszöntötte a munkásság nevében a vendégeket. A Szózat elhangzása után uzsonna volt a villamosmű irodahelyiségeiben.

BIZALOMMAL vegyen gyomorsüllyedési haskötőt, sérvkötőt, gumiharisnyát, hátegyenesítőt a készítőnél Vitárus és Szénásy

kötszerész mestereknél, KOSSUTH-UTCA 2. SZ.

— A „FERENC JÓZSEF” KESERŰVÍZ régóta kitűnően bevált házi szer megrögzött székrekedésnél és annak mindenféle káros következményeinél; biztos, enyhe és gyorsan ható természetes hashajtó, mely számos betegségnél az emésztést javítja és az étvágyat fokozza. Kérdezze meg orvosát!

— Debrecen város közegészségügye szeptemberben. Debrecenben szeptember hónapban 48 debreceni házasság kötött. Elveszültek száma 197, halálozások száma pedig 107 volt. Természetes szaporodás ennek megfelelően 90 az 1 éven alul elhaltak száma 24, amely az elveszültek 12,2 százaléka. Hevenyfertőzöttségben 5 egyén halt meg, amely 10.000 lakost számítva 4,6 ezrelék arányt mutat. Gümőkórhalálozás 6, rákhalálozás 13, szív- és érrendszerben pedig 12 egyén halt meg. Hevenyfertőzöttségek közül vérhas jelentkezett nagyobb számban. A szűkséges óvintézkedés minden esetben megtörtént.

— Befogott birkák. Debrecen város elsőfokú közigazgatási hatósága közhírré teszi, hogy Ondó, Veréb-dűlő 29. szám alatti tanyán 2 drb. német jerke jegyvel birká, kb. 1 éves, felügyelet nélkül és gazdátlanul találtatott. Az állat a város istállójában (Bethlen-u. 39. sz.) van gondozás alatt. Ha az igazolt tulajdonosa a közhírtételtől számított 8 nap alatt az állat átvételét céljából nem jelentkezik, — a gazdátlanul talált állat az 1894. XII. tc. végrehajtása tárgyában kiadott 48.000—1894. F. M. számú rendelet 107. §-ában foglalt rendelkezések alapján 1940 október hó 21-én megtartandó sertésvásáron fog nyilvános árverésen értékesíttetni.

— Diák-szálló épül a szegedi bejáró diákok számára. A vasúti korlátozások különösképpen az úgynevezett vidéki, bejáró tanulóknak hozott kellemetlen megelapást. Az eddigi rendszer reggeli és korodéltáni vonatok szüneteltetése folytán legtöbb helyen már hajnalban kell a beutazó diákoknak vonatra ülni, s sok helyen csak a késő esti órákban jutnak haza. Szegeden ezt az égető kérdést egyelőre úgy oldották meg, hogy az üres tanteremben „szükséglakásokat” rendeznek be, ahol a diákok tanítás után kipihenhetik magukat, tanulhatnak, főzhetnek. Most, hogy véglegesen és közmegelégedésre oldják meg a dolgot, egy többszázfős diák-szálló építését tervezik, amelyet később, a normális viszonyok beállta után kitűnően felhasználhatnak idegenforgalmi célokra.

— Gazdátlanul talált pulykák. Debrecen város elsőfokú közigazgatási hatósága közhírré teszi, hogy a Bellegró 132. szám alatti tanyán 35 drb. megnőtt pulyka felügyelet nélkül és gazdátlanul találtatott. Az állatok a város istállójában vannak (Bethlen-u. 39. sz.) gondozás alatt. Ha az igazolt tulajdonosa a közhírtételtől számított 3 nap alatt az állatok átvételét céljából nem jelentkezik, — a gazdátlanul talált állatok az 1894. XII. tc. végrehajtása tárgyában kiadott 48.000—1894. F. M. számú rendelet 107. § rendelkezései alapján a város istállójában 1940 október hó 17-én megtartandó nyilvános árverésen fog értékesíttetni.

— Október 21-én lesz az egyetem tanévnyitó ünnepélye. A debreceni m. kir. Tisza István tudományegyetem hétfőn, október hó 21-én tartja tanévnyitó ünnepélyét. Az ünnepély délelőtt fél 12 órakor kezdődik az egyetem aulájában; ezt megelőzően fél 10 órakor a református Nagytemplomban istentisztelet lesz. A tanévnyitón az érdeklődőket szívesen látja az egyetemi tanács.

— Baleset a megvadult lovak miatt. Aránylag elég szerencsés kimenetelű baleset történt kedden délután. Mézes János 28 éves vámpórcsi gazda édesanyjával és nagybátyjával, Kocsis Bálint szintén vámpórcsi lakossal a debreceni piacról hazafelé hajtott. A keddi vasárnap vett lovak azonban valami miatt a Márton Kálmán-utca hírtelen megbokrosodtak és felborították a szekert. Az utasok a szekér alá kerültek és közülük Mézes János esése bizonyult legsúlyosabbnak, mert ajka mintegy két cm. hosszúságban felszakadt, de ezenkívül még más kisebb horzsolást is szenvedett. Kocsis Bálint a homlokán szenvedett feltényérnyi horzsolást. Mézes Jánosnak nem történt semmi baja az ijedségen kívül.

— Az iparhatóságok is elfogadják a másolatban benyújtott okiratokat. A zsidótörvény végrehajtása tárgyában kiadott 7720—1939. M. E. sz. rendelet az ügyvédi, orvosi, mérnöki, színművészeti és sajtókamara tekintetében úgy rendelkezik, hogy az említett kamarákhoz tett bejelentésekhez mellékelni okiratokat az azokban megjelölt adatok helyességének megvizsgálása után a bemutatónak vissza kell adni, míg az okiratok másolatát a kamara irattárában meg kell őrizni. Az igazságügyminiszter közlése szerint több más hatóság is követi ezt a gyakorlatot és a bemutatott eredeti okiratokat a bemutatónak haladéktalanul visszaadja akkor, ha az illető az okirat egyszerű másolatát megőrzés végett az átvételre hivatott hatóságnál benyújtja. A kereskedelmi miniszter az iparhatóságok számára is megengedte ennek a gyakorlatnak a követését.

— Irodai gyorsíróvá, gépiróvá kiképzti, levizsgáztatja, állásba ajánlja a Naményi Gyorsíróiskola. — (Batthyányi-u. 1.) Vidékieknek vasútkedvezményt.

— Orvosszakértőt hallgat ki a törvényszék egy súlyos testisértési ügyben. A törvényszék Viszokay tanácsa tárgyalta a múlt nap azt az ügyet, amelyben Kürthy András, az ismert pékmester volt súlyos testisértéssel vádolva. A vádirat szerint egy alkalommal Tóth István nevű alkalmazottjához hozzávágott egy vedret s ezzel súlyos sérülést okozott a munkás fején. A vádlott védekezésében azt adta elő, hogy a kemence egy reggel túl volt fűtve és mikor ezt észrevette, felkapott egy vedret és Tóth felé dobta, hogy hozzon abban vizet és hűtse le vele a kemencét. Így esett a sérülés, ami azonban nyolc napon belül gyógyult. A balesetet a véletlen okozta és nem szándékos volt a cselekmény. A törvényszék elnapolta az ügyet s egyben elrendelte az orvosszakértő véleményének meghallgatását.

Felhívás

A REPÜLNI VÁGYÓ MAGYAR IFJUSÁGHOZ

A m. kir. légierők parancsnoksága, hogy lehetővé tegye a magyar ifjúságnak minél nagyobb tömegben való repülő kiképzését és tényleges repülőbiztonsági és alfliszi pályán való elhelyezkedését, állami segítség mellett egy kiképzési tervezetet dolgozott ki, amely tervezetnek alapvető pontjai:

A 16 életévüket betöltött magyar ifjak, akik legalább négy középiskolával rendelkeznek és azok, akik a középiskola hatodik osztályába, vagy a kereskedelmi iskola második osztályába járnak ez évben, az 1940. év folyamán a Debreceni Repülő Clubnál vitorlázó repülésben díjtalan kiképzést nyernek és „A” vizsgát tesznek ennek az évnak a végén. Ugyanezek a növendékek a következő évben a nyári vakációban „B” vizsga kiképzést kapnak, vagyis 17 éves korukban, majd a Központi Vitorlázó Iskolában „C” vizsgával képesítenek. A 18. évben ezeket a növendékeket a Horthy Miklós Nemzeti Repülő Alap elsőfokú motoros kiképzésre hívja he, ahol teljesen díjtalanul, állami költségen lakást és kosztot kapnak a kiképzés idejében. Ennek sikeres befejezése után katonaezüket repülőkként szolgálhatják és repülő akadémiára pályázhatnak.

Azoknak az ifjaknak tehát, akik a repülő pályára kedvet, rátermettséget és hajlamot éreznek már 16. életévük betöltésekor jelentkezni kell a Debreceni Repülő Clubnál vitorlázó kiképzésre, miután a teljes kiképzés három éven át tart és csak vitorlázó kiképzés után mehet bárki a motoros kiképzésre, illetőleg a repülőkhöz.

Felhívjuk tehát az érdeklődő növendékeket és pedig a debreceni középiskolák keretén belül, úgy mint a róm. kat. gimnázium, ref. gimnázium, Fazekas Mihály gimnázium, felsőkereskedelmi iskola növendékeit, hogy a fentiek szerint jelentkezzenek a repülő kiképzésre.

Felhívjuk ezenfelül a VII. osztályú középiskolába, vagy III. kereskedelmi osztályba járó növendékeket is, akik még 19. életévüket ebben az évben nem töltik be és a repülőknél kívánnak katonai szolgálatot teljesíteni annakidején, hogy a Debreceni Repülő Clubnál minél számosabban jelentkezzenek, annál is inkább, mert a létszám korlátozott, amelynek betöltésével az idej kiképzésről már lekésnék.

A vitorlázó növendékek csupán havi ötven fillér tagsági díjat fizetnek, továbbá 3 pengő orvosi vizsgálati díjat. Maga a kiképzés teljesen ingyenes. Szükséges azonban szülői beleegyező nyilatkozat és a keresztény származás igazolása mindkét szülőről, nagyszülőikig felmenőig. Jelentkezni lehet a Debreceni Repülő Club városi irodájában, Simonffy-utca 1. sz. alatt, az Idegenforgalmi Hivatalnál, minden délelőtt 9—2 óráig, továbbá csütörtökön és pénteken délután 4—6 óra között.

— A TALMUDZSIDÓ. Rohling idézetei a Talmud teljes szövege szerint. Keresztények a Talmudban. Kimchi Dávid rabbi feleletei a keresztényeknek. Luzaenszky fordítása. Ára 2 pengő. Kapható lapunk kiadóhivatalában.

— Norvégia egész lakosságát megröngtenezik. Norvégiában a gümőkór igen elterjedt betegség. Évente 2500 norvég hal meg tüdőbajban s a fertőző megbetegedések száma évenként 5000 új esettel szaporodik. Népegészségügyi szempontból nagy horderejű újítás tehát, hogy most tüdőspecialisták Röntgen-készülék segítségével az egész norvég népet alapos orvosi vizsgálatnak vetik alá. Ezen a módon remélhető, hogy minden gümőkóros fertőzésnek már kezdeti stádiumában nyomára tudnak majd jutni, ami a sikeres kezelés első feltétele. Norvégia tbc-kormánybiztosa, dr. G. Hanson kezdeményezésére ezeket a példátlan arányú vizsgálatokat a „Norsk Folkehjelp” (norvég népségély) szervezeteinek segítségével fogják elvégezni. A tömegvizsgálatok sikeres lebonyolításához négy új Röntgen-készülék és négy különleges gépkocsi beszerzése szükséges. A norvég kormánybiztos a napokban Bergenbe utazott, hogy Hohlfelder professzorral, a kiváló német tbc-szakértővel megbeszélésüket folytasson. Dr. Hohlfelder szerkesztette azt a Röntgen-készüléket, mely tömeges vizsgálatok céljaira rendkívül alkalmas és Németországban már a gyakorlatban is nagyszámúan bevált.

Gyászrovat

Özv. TRNKA FERECNE temetése ma délután félnégy órakor lesz a díszravatalozóból, evangélikus gyászszertartással, Fehértől vállalatának rendezésében.

FARAGÓ LAJOS határőrvadász Kolozsváron elhunyt. Hazaszállítást és temetést Hosszúpályiban tegnap délután Fehértől vállalata végezte.

Laczkó Péterné sz. Deli Terézia 55 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön délután 4 órakor lesz a Köztemető ravatalozóterméből a református egyház szertartása szerint. Lakás: Nyírbogát, állomás. Gebauer cég rendez.

Sörös Istvánné Merklé Erzsébet 63 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délután 3 órakor lesz a Köztemető II.á. ravatalozóterméből a római kat. egyház szertartása szerint. Lakás: Zrínyi-utca 20. Dankó temetkezési vállalat.

Nagy Lajos gazdálkodó 53 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délután fél 4 órakor lesz a Köztemető IV. ravatalozójából. Dankó temetkezési vállalat.

Nagy Józsika 2 hétes korában elhunyt. Temetése szerdán délután fél 5 órakor lesz a Köztemető IV. ravatalozójából. Dankó temetkezési vállalat.

Nagy Sándor tartalékos főhadnagy, OTI főellenőr, 48-ik évében elhunyt. Temetése ma délután fél 4 órakor lesz a Hősök temetőjének mauzóleumból. Lakás: Sinay Miklós-utca 33. Temetését Bartha vállalata végzi.

Vitéz Kiss Ferencné Szabó Emma 28-ik évében elhunyt. Temetése csütörtökön délután 4 órakor lesz a Köztemető III. ravatalozóterméből. Lakás: Szedő-utca 26. Temetését Bartha vállalata végzi.

— A debreceni egyetem képviselői magát a kolozsvári egyetem szombati megnyitására. Ma ülést tart az egyetemi tanács, hogy megtárgyalja, milyen formában képviseltesse magát a kolozsvári egyetem megnyitására. Valószínűleg a rektor és a négy fakultás dékánja fog Kolozsvárra utazni. Véltek fog menni még magánemberként Kovács Andor és Rugonfalvi Kiss István egyetemi tanár is.

— Párisi vendéglátókra indult a bécsi Raimund-színház. A nagy művészi sikerek után, melyeket a Német Birodalom első színpadjai, többek között a Frankfurter Opera ért el Franciaországban, most a híres bécsi Raimundtheater látogat el egész személyzetével és technikai berendezésével együtt Párisba és Brüsszelbe. A kitűnő művészegyüttes a Volsgadalon kívül Lehar Cárévec című operettjét hozza színre Franciaországban, amely Bécsben hónapokon át telt házat eredményezett.

— Egyre drágul a bor a rossz szőlőtermés miatt. Az idén szokatlanul rossz lesz a bortermés. Az Alföld egyes helyein az utóbbi napokban még kissé javult a bor minősége, hegyvidékeken azonban olyan gyenge, hogy alig éri el a must cukorfoka a 14 fokot. Ilyen körülmények között az óborok iránt igen nagy a kereslet és az árak hektoliterfokonként egy pengő körül mozognak, de nagyobb mennyiségben ilyen áron sem lehet vásárolni. Debrecenben például egészen gyenge minőségű újborért egy pengőt kérnek literenként. Az óbor ára pedig 1.50—2 pengő körül mozog, de a jobb minőségűt még ennél is drágábban árussítják.

— Kigyulladt egy fűskamara a Honvéd utcán. Kedden délelőtt 11 óra táján a Szekeres Dániel tulajdonát képező Honvéd-utca 7. számú ház egyik fűskamara kigyulladt. Az eset helyére vitéz Csaba László ügyeletes tűzoltóvezetővel tüzoltó őrs vonult ki és a házbeliek közreműködésével mintegy félóra alatt sikerült teljesen elfojtani a tüzet. A lefolytatott vizsgálat megállapította, hogy gyerekeknek gyufával való játéka okozta a könnyen veszélyessé válható tüzet. A kár mindössze 40 pengő, ami biztosítás útján valószínűleg megtérül. Megindult a vizsgálat, terhel-e valakit gondatlanság vétsége az esettel kapcsolatban.

Nagy ünnepségek keretében adták át Nagyváradon a debreceni Világítási Vállalat emlékszálóját

Legutóbbi számunkban megemlékeztünk már arról, hogy vasárnap a Világítási Vállalat küldöttsége emlékszálót adott át a nagyváradi Villamosműveknek, most pedig az ezzel kapcsolatban lefolyt ünnepségekről áll módunkban bővebben tájékoztatni a debreceni közönséget.

Az ünnepség színhelye a város háza díszterme volt. Bevezetéként a Magyar Dalárda énekszámait hangzottak el. Ezután vitéz Szegedy Gyula vezérigazgató ünnepi szavak kíséretében adta át a zászlót. Megemlékezett Debrecen és Nagyvárad kapcsolatáról a múltban, melyet nem tudott semlegesíteni a trianoni békeparancs. Debrecen városa ezzel a zászlójának adózással is azon van, hogy a két város között ugyanaz a viszony fejlődhesse ki, mint régen volt. Ezután a Nagyváradról származó volt debreceni igazgatóról, Rimanóczy Béláról emlékezett meg röviden.

Vitéz Szegedy vezérigazgató beszédére vitéz Rajnay Károly, a város katonai parancsnoka válaszolt. Megköszönte a jelenlévő küldöttségen keresztül Debrecen vá-

rosának ezt a kedves ajándékát. Kimondta, hogy nagyon jóleső neki is ez az ajándék, mert tudja, hogy szívből jött és mert immár ő is nagyváradinak érzi magát, tehát részben ő is érintette.

Ezután az ottani villamosművek igazgatója, Bazilli Mihály mondott még köszönetet a nekik hozott zászlóért. Végül pedig Fényes Dezső, a debreceni Világítási Vállalat főtisztviselője mondott magas szárnyalású hazafias beszédet. Befelezés-ként a Magyar Dalkör a közönséggel karöltve énekelt a Himnuszot.

Délben hatalmas, mintegy 250 terftékes díszbéd volt a Katolikus Körben. Ezen vitéz Rajnay Károly pohárköszöntője után vitéz Szegedy Gyula vezérigazgató átnyújtotta a nagyváradi villamosműveknek a fentebb már említett volt igazgatónak, Rimanóczy Bélának díszes kiállítású, megnagyobbított arcképét. A díszbéd után még egyideig együtt maradtak a résztvevők és baráti hangulatban cserélték ki egymás között az elmúlt napok kedves emlékeit, élményeit.

A kolozsvári gimnázium igazgatójává dr. Karl Jánost nevezték ki

A magyar kegyestanítórend főnöke dr. Karl Jánost, a szegedi piarista gimnázium volt igazgatóját bízta meg a kolozsvári piarista gimnázium igazgatásával. Karl János hat évig volt a debreceni kegyestrendi társház és gimnázium igazgatója. Új megbízatása az ő középiskolai nevelői munkájának megbeszélését jelenti. Ezt a hírt jóleső érzéssel fogják olvasni a város kulturális és társadalmi életében a Karl Jánost tisztelő és a tanítványok megszámíthatatlan sokasága.

Karl János a középiskolai oktatás, a piarista nevelés munkájában lankadatlan buzgalommal, kötelességtudással, hozzáértéssel, a magyar ifjúság szeretetétől áthatott szívvel eddig is értékes szolgálatakat végzett. Az Erdélybe távozó Karl igazgatót iránta érzett őszinte tisztelettel köszöntjük s kívánjuk, hogy új állomáshelyén, új fontos posztján legyen továbbra is a keresztény magyar nevelés értékes munkása, rendje nagy tradícióinak és hivatásának öntudatával, a lelkét betöltő tőrbetetlen energiával és acélos kitartással öregbítse kulturális érdekeit, rég közismert kivételes értékeit!

Őszi ujdonságok nagy raktára Ernyőszalon, Piac u. 77

KIVÁLÓ ELŐADÓK SZERPELNEK AZ ŐSZI EGYETEMI ISTENTISZTELEK PROGRAMJÁBAN

Vasárnap az egyetemi ifjúság számára istentisztelet-sorozat kezdődött „... Bűneink miatt” címmel. A megnyitó istentiszteletet dr. Kis Sándor konventi egyetemi lelkész tartotta „Mi a bűn?” címmel. A további program a következő: Okt. 20. „Szolgák vagy szabadok?” Pákozdy László budapesti vallásokról lelkész. Okt. 27. Közös úrvacsoravétel a Nagytemplomban d. e. 10 órakor. Nov. 3. „Ki a felelős?” Jó Sándor lelképásztor, theol. m. tanár Nov. 10. „Ki segít?” Kovács Bálint orsz. KIE-titkár, lelkész Nov. 17. „Erdő vagy gyöngyesség?” Dr. Illyés Endre vallásánár. Nov. 24. „Ki minden vételt megbocsát...” Ecsedy Aladár lelképásztor. Dec. 1. Közös úrvacsoravétel a Nagytemplomban d. e. 10 órakor.

Minden református egyetemi hallgató kiváltsága és szent felelőssége, hogy részt vegyen az egyetemi ifjúság istentiszteletein. Perselypézn az egyetemi templom harmoniuma beszerzésére szolgál. Az újbóri és adventi közös úrvacsoravételre gyűlékezés a kollégium udvarán délelőtt háromnegyed 10-ig.

Színház Nem ismerlek többé

Delly Ferenc fellépte a Csokonai Színházban

Néhány évvel ezelőtt Horváth Árpád színigazgatása alatt mutatták be a Csokonai Színházban Aldo de Benetti vígjátékát Vaszary János átdolgozásában. A vígjátékban arról van szó, hogy a feleség meglátja, amint férje átöleli és nyakacsókolja gépirókiasszonyát. Ettől idegrohamot kap, nem ismer rá férjére, viszont az előhívott idegorvost, mint hitest urát fogadja. Ebből a szituációból sok bonyodalom támad s csak a végén sül ki, hogy az asszony nemcsak a férjét és az idegorvost, de az egész nézőteret az orránál fogva vezette. — lévén önagysága tökéletesen épezzék. A szerzők (mert Vaszary társaszerzőnek kell tekintenünk) szellemesen és ötletesen szövik a mesét, amelyből nem hiányzik a bors sem. Végeredményben a „Nem ismerlek többé” nem bántóan fűszeres vígjáték, mely mulattat, szórakoztat.

Az Iház-társulat kedden este frissen pergő, remek tempójú előadásban újította fel a vígjátékot. Delly Ferenc rendezte a darabot s rendezői munkája minden elismerést megérdemel. Ungváncsak Delly játszott az egyik főszereplőt, az idegyógygázt. Pazar volt. Finom humorral, sziporkázó invencióval és mulatságos ironiával rajzolta meg a figurát, mely mégis hűsből-vérből való alak. Delly Ferencnek sikerült hitelt adni a vígjátéki figurának. A feleség szerepében D. Iház Klári valóban azt a „ragyogó szép asszonyt” játszotta, akiről a darabban szó van. Tökéletes illúziót keltett, emellett ügyesen alkalmazta azokat a tűszúrásokat, amelyekkel a feleség szokott „kedveskedni”, ha győzőrni akar valakit. Deák Ferenc a férj alakját formálta meg fölüeny tehetőséggel, nagyzerű közvetlenséggel. A szolid humor iránt is jó érzéke van. Antal Erzi egy kibírhatatlan, pletykás irónót alakít — tökéletesen. Ebben a megállapításban benne van a kritika is. Dobay Bella kedves és rokonszenvesen közvetlen. Madaras Vilma kitűnően elevenítette meg a dómokodó gépirókiasszonyt. Garamszegi Károly mértékártó inas volt. G. Bagosi Mária és Váradí Anci hasznosan egészítette ki az együttest.

A közönség nagy tetszéssel fogadta a gondotlóz, vidám darabot, a jól pergő előadást és őszintén tapsolt a szereplőknek. (b. p.)

SZÍNHÁZI IRODA HÍREI

Szerdán B. bérletben „Nem ismerlek többé”, kedden nagy sikerrel bemutatott Aldo de Benedetti vígjáték. Csütörtökön este „Tokaji aszú”. Pénteken este A. bérletben „Páris király”-je”, operettbemutató. Martos Ferenc librettójára Vince Zsigmond írta részben idegen, részben saját kompozíciójú zenéjét. Sándor Anna briliáns alakítása a címszerepben, Thász Aladár igazgató és Delly Ferenc két kedves humorá nagybáncija lesznek az előadás

főösszegei. Szombaton este B. bérletben kerül a „Páris királynője” megismétlésre. Vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal Cigányszerem a színház műsora. Szombaton délután 4 órakor flléres helyárrakkal Sárkánykés közlegény, Erdélyi Mihály óriási sikerű operettje.

MOZI

DÉL CSILLAGA. (A Hungária Filmszínház szenzációs bemutatója.) Kedden mutatta be a Hungária filmszínház a német filmgyártás egy újabb remekét, a „Dél csillagát”. A film főszereplője La Jana, a nemrég elhunyt nagytehetségű fiatal filmszínésznő, akinek ez legsikerültebb és egyben életének utolsó filmje. A nagyszerű szerepben egy táncosnőt alakít, aki egy hatalmas gyémánt jogos megszerzése közben keveredik kalandokba és tomboló siker után elnyeri megérdemelt boldogságát. A film meséje és a grandiózítás megkapó ebben a hatalmas filmben. — Megelőzően a LUCE világhíradó keretében aktuális eseményekről nyertünk tájékoztatást gyönyörű felvételekben.

„EGY NŐ MIATT.” (Az Apolló filmszínház bemutatója.) Kedden mutatta be az Apolló mozgó az olasz filmgyártás legújabb alkotását, Emma Grammatica, a nagy tragika megrázó erejű drámáját. Trisztan Bernardnak ezt a gyönyörű alkotását a rendező és a szereplők maradéktalanul átmentették a filmre. A mélyen emberi s erős realitású film nagy hatást tett a közönségre. Az utóbbi időben örvedetesen fellendült az olasz filmgyártás egy jól sikerült alkotása, az „Egy nő miatt” e. film, mely örök emberi problémákat tárgyal újszerű megoldásban és érdekes rendezésben. A darabot és az előtte bemutatott, mindig kitűnő és új képeket hozó Magyar Világhíradót s a Fox Híradót a bemutató közönsége tetszéssel fogadta.

METEOR MOZGÓ MŰSORA:

5—7—9 órakor, csak felnőtteknek!
EGYELLEN ÉJSZAKA!
Sokáig nem lesz ehhez hasonló francia film!
Holnapotl: Az utolsó Werczeky

Közgazdaság

ERŐSEN DRAGUL A BURGONYA

A debreceni piacon a keddi napon a következő árak alakultak ki:

A zöldségfélék piacán: burgonya 9—13, nyári rózsaburgonya 16—18, káposzta 6—20, kelkáposzta 4—10, vöröskáposzta 6—24, répa kg-ja 10—14, petrezselyem kg-ja 12—16, zöldség csomója 6—10, karfiol 6—20, hagyma 16—26, fokhagyma 60—80, zöldbab 32—44, paradicsom 16—24, kalarabé 2—6, cékla 12—16, csemege kukorica 6—8, zeller 2—6, tök 8—20, retek drb.-ja 2—4, csomója 5—6, csemege hagyma csomója 8—10, gomba 30—60, 80—100, hordós káposzta 40—46 fillér.

A baromfi piacon: kővér kacsa 160—180, kővér liba 180—200, sovány kacsa és liba 90—100, tyúk 110—120, csirke 120—140, tojás 240—250, darabja 13—14. A gyümölcs piacon: alma 30—110, szőlő 50—120, birsalma 80—100, körte 50—140, szilva 96—110, dió 120—130, citrom 8—12.

ÉLENK SÖRÁRPA ÉS MAGÜZLET AZ ÉRTEKTŐZSDÉN

Sörárpából ismét megelénkült a forgalom. Elkelt 1550 mázsa kiváló minőségű, legnagyobbbrézt felsőmagyarországi és kiskisalföldi származású áru. Nagyon élénk volt a magpiac forgalma.

Búza: 78 kg-os 23.40.
Rozs: 71 kg-os 19.40.
Zab: 41 kg-os 21.50.
Árpa: Sörárpa kiváló 26.35, sörárpa elsőrendű 25.35, sörárpa, 68 kg-os ipari 22.70, takarmány 65—66 kg 20.70, takarmány középminőségű 19.70.

A ferencvárosi sertésvásár összfelhajtása 436 darab. Vásári állományból angol hússertésfelhajtás 26 darab. Az irányzat változatlan. Árak: uradalmi zsirsertés páronként 340 kg-on felül 160, alul 154, szedettsertés III. 130—140, angol sonkasertés I. 147—152, II. 142 fillér kilogrammonként.

Debreceni állatvásár. Felhajtás szarvas marha 670, eladás 401. Felhajtás 16 266, eladás 109. Árak elsőfű kilogrammonként: jó vágómarha 60—70, közepes vágómarha 45—60, súlyú vágómarha 35—48, borjú 68—105, növendék marha 55—68, tinó, ökör 75—88 fillér, fejős tehén 235—400 P, vágó 16 52—125 P, súlyú igásló 86—187 P, közepes igásló 190—300 P, jó igásló 300—500 P. Irányzat: langha.

SPORT

A DEAC ATLETIKAI BAJNOKI VERSENYE

A napokban rendezte meg vitéz Hadházy Dezső egyetemi testnevelési tanár vezetésével a DEAC női és férfi atletikai versenyt. A versenyen több jó eredményt értek el a versenyzők, jóllehet, hogy különösen katonai szolgálatuk miatt többen hiányoztak. Elsősorban is említést érdemel Korompay Miklós eredménye.

Férfi számok:

100 m-es síkfutás: 1. Korompay Miklós 11 mp, 2. Futó József 11.8 mp, 3. Kápos László 11.9 mp, 4. Hetczy Sándor 12 mp.

400 m-es síkfutás: 1. Korompay Miklós 5.24 mp, 2. Kápos László 5.62 mp, 3. Szamos Miklós 5.64 mp, 4. Turóczy Pál 5.68 mp.

1500 m-es síkfutás: 1. Kertész István 5 p 38 mp, 2. Szabó Ferenc 5 p 64 mp, 3. Cserei Imre 5 p 20 mp.

5000 m-es síkfutás: 1. Szabó Ferenc 20 p 41 mp, 2. Cserei Imre 20 p 25.4 mp, 3. Kertész István 16 p 27 mp.

Magasugrás: 1. Kápos László 1.66 m, 2. Rátonyi Zoltán 1.61 m, 3. Asztalos Sándor 1.55 m, 4. Molnár Ferenc 1.55 m.

Távolugrás: 1. Kápos László 6.39 m, 2. Futó József 6.33 m, 3. Kiss Ernő 6.02 m.

Diszkoszvetés: 1. Molnár Ferenc 33 m 83 cm, 2. Sárady László 33 m 69 cm, 3. Szilágyi Tibor 32 m 66 cm, 4. Futó József 30 m 25 cm.

Súlylökés: 1. Molnár Ferenc 12 m 23 cm, 2. Kiss Márton 12 m 22 cm, 3. dr. Szilágyi Tibor 12 m 02 cm, 4. Sárady László 11 m 48 cm.

Gerelyhajítás: 1. Sárady László 45 m 70 cm, 2. Bánky Miklós 43 m 80 cm, 3. Berecz István 38 m, 4. Varga László 34 m 45 cm.

Női számok:

60 m-es síkfutás: 1. Bánky Magda 8.7 mp, 2. Jeney Ilona 9.3 mp, 3. Kertész Éva 9.5 mp, 4. Agárdy Éva 9.5 mp.

80 m-es gát: 1. Bánky Magda 16.2 mp, 2. Agárdy Éva 18.2 mp.

Magasugrás: 1. Afonyi Éva 130 cm, 2. Oláh Katalin 126 cm, 3. Agárdy Éva 126 cm.

Távolugrás: 1. Agárdy Éva 4.80 m, 2. Oláh Katalin 4.20 m, 3. Bánky Magda 3.97 m, 4. Kertész Éva 3.70 m.

Súlylökés: 1. Bánky Magda 7 m 73 cm, 2. Agárdy Éva 6 m 85 cm, 3. Afonyi Éva 6 m 69 cm.

Gerelyhajítás: 1. Afonyi Éva 17 m 71 cm, 2. Agárdy Éva 16 m 35 cm, 3. Oláh Katalin 15 m 70 cm.

Diszkoszvetés: 1. Agárdy Éva 22 m 85 cm, 2. Jeney Ilona 20 m 91 cm, 3. Bánky Magda 19 m 10 cm.

A DGASE ATLETIKAI BAJNOKI VERSENYE

A napokban rendezte meg a DGASE atletikai bajnoki versenyt vitéz Hadházy Dezső akadémiai testnevelési tanár vezetésével az alábbi eredményekkel:

100 m síkfutás: 1. Gazda Tibor 12.4 mp, 2. Lendisz László 12.5 mp, 3. Nagy László 12.6 mp, 4. Kiss István 12.7 mp.

400 m síkfutás: 1. Landisz László 56.4 mp.

Magasugrás: 1. Tóth János 1.61 m, 2. Nagy László 1.40 m.

Távolugrás: 1. Tóth Miklós 5.78 m, 2. Kiss István 5.18 m, 3. Gazda Tibor 5.11 m.

Diszkoszvetés: 1. Molnár Bálint 30.31 m, 2. Kiss István 27.72 m, 3. Gazda Tibor 22.50 m.

Súlylökés: 1. Molnár Bálint 10.25 m, 2. Kiss István 10.14 m, 3. Gazda Tibor 10 m.

VASÁRNAP DVSC—SALGÓTARJANI SE A STADIONBAN

A debreceni vasutas csapat lassan betörődött a vasárnapi balszerencés vereségbe és készül a következő mérkőzésre. Legközelebb a Salgótarjáni SE-vel mérí össze erejét idehaza. Igen fontos lesz ezen a mérkőzésen vigyázni a gólarányra, mert nem lehetetlen, hogy a MÁVAG vasárnap leadhatja kétpontos előnyét Ungváron a Rusj ellen. A mérkőzést dr. Juhász Attila vezeti. Előtte a DVSC II. játszik amatőrbajnoki mérkőzést a Nagykálló SE-vel.

SPORTHÍREK

A debreceni amatőrcsapatok közül a DEAC vasárnap Nyíregyházán játszik az NYVSC ellen, a DMTE pedig az UKMSC-vel mérí össze erejét Ungváron.

Kelet jutott tovább a Szent Korona Kupában, jóllehet, döntetlent ért el a csabaiak ellen a keleti csapat, a Kupa bizottsága az ifjúsági eredmény folytán úgy döntött, hogy Kelet jut tovább, mert a jövőt tekintve fontosabb az ifjúsági csapat.

Hír szerint a kiváló nagyváradi jobbszélső, Lukács a debreceni egyetemre szándékozik iratkozni és ebben az esetben sokat nyerne vele az egyetemi csap-

pat. Döntetlentül végeztek a magyar ökölvívők Zágrábban. Zágrábból jelentik: Hétfőn este zsúfolt nézőtér előtt Zágrábban folytatták le a magyar-horvát válogatott ökölvívőmérkőzést. Az utazástól fáradt magyar csapat 8:8 arányú döntetlen eredménnyel volt kénytelen beérni.

A vasárnapi mérkőzések játékvezetői: SalBTC—Ferencváros: Lantos, Török—Ujpest: Palásti, WMFC—Szolnok: Sárosi I., DIMÁVAG—Tokod: Kékesi, Gamma—Szeged: Nemeskéri, BSZKRT—Haladás: Nagy Lajos, Elektromos—Kispest: Tihaméry.

Az NB. II. Tisza-csoportjának vasárnapi mérkőzései a következők: Rusj—MÁVAG, DVSC—SSE, Mátészalka—LaFC, T. Előre—Kassai AC, Rákóczi—BVSC, Ganz—Pereces, Ózdi MOVE—MVSC.

Szenzációsnak ígérkezik a jövő vasárnap megtartandó Debrecen—Szolnok ökölvívő válogatott verseny. Még alig hangzott el a DTE tornacsarnokában a tapsorkán, a figyelmes vezetőség máris nagyszerű csemegéről gondoskodik a sportkedvelő közönségnek. A versenyen országos bajnokok mérkőzést érnek el.

Felkérjük a következő csapatok intézőit: Attila, TRIE, Vargakert II., Hajdú „11”, hogy az általunk rendezendő érembajnokságon résztvegyenek. Kérjük az érdekelteket, hogy a Darabos-u. 1. sz. alatt megjelenni szíveskedjenek csütörtök este 7 órakor. Kitartás intézője.

HARCOLUNK

AZ EGÉSZSÉGÉRT! Tudósok, kiváló szakorvosok sok évi tapasztalatait, tanácsait szeresheti meg ezen művekből.

TÁPISZEREK és kész ételek tápértéke, tápanyag-, só- és vitamintartalma. Dr. Pogány János.

ATÓRÓKLÉS MINT VÉGZET. Dr. Hécsér László főorvos.

AZ IDEGESÉGÉRŐL. Dr. Thurzó Jenő. A MODERN HÁZASSÁG. Dr. W. Stekel. A FEJFAJAS, MIGREN és egyéb ideges fájdalmak. Prof. W. Stekel.

HOMÖOPATHIA ES HOMÖOTHERAPIA Dr. Schimert Gusztáv.

NEPSZERŰ EGÉSZSÉGÜGYI ELŐADÁSOK. Dr. Váradi Sándor.

HOGYAN ELJEN A MAI IFJUSÁG? Dr. Wallenstein Árpád.

HIPNOZIS GYÓGYMÓD a szervi és lelki betegségekről. Dr. Völgyesi Ferenc főorvos.

AZ ERŐS DOHANYZÁS KÖVETKEZMÉNYEI. Dr. Somogyi Béla.

Kapható: a DEBRECZENI UJSÁG—HAJDÚFÖLD kiadóhivatalában

Ferenc József-út 56. Telefon 21—90.

Hirdetmény. A M. kir. pénzügyminisztériumnak az egyes adókra vonatkozó egyes törvények rendelkezések módosításáról és kiegészítéséről szóló 1940. évi XXII. t. c. 19. §-a életbeléptetése és végrehajtása tárgyában kiadott 139.600—1940. VII. sz. rendelete értelmében az

időszaki (idény) vállalkozásoknál az általános kereseti adó az idény alatt elért tiszta nyereség után nem a következő évi rendes adókövetési eljárás során, hanem az idény befejezte után soronkívül kell kivetni. A hivatott törvény rendelkezése szerint időszaki (idény) vállalkozásoknak azok az üzemek, vállalatok, foglalkozások tekintendők, melyek működésüket április 1. napjától október 31-ig folytatják s az év többi részében szünetelnek. Az ilyen vállalatot akkor is időszaki vállalkozásnak kell tekinteni, ha annak tulajdonosa más foglalkozást folytat, (pl. ha a bérceplő kovács mesterséget is folytat, avagy földhaszonbérlete is van). Időszaki vállalkozások tehát pl.: a nyári üzemek, szállodák, penziók, kifőzések, amelyek kizárólag a nyári idény alatt vannak üzemben, cirkuszok, mutatványos bódék, melyek tevékenységüket október hó folyamán beszüntetik, strandfürdők, csónakházak, sport pályák és azok a személy és áru-szállítással foglalkozó autózemek, melyeknek üzleti működése április—október hónapokra esik, továbbá azok a vállalkozások, amelyek üzleti működésüket a gazdasági munkák idején fejtik ki, mint pl. bérceplő, arató vállalkozó stb. Nem számíthatók az időszaki vállalkozások közé azok, amelyek egész éven át folytatják működésüket, annak ellenére, hogy fő jövedelmük az év egy bizonyos részében lebonyolított üzletekből, gyártásból vagy időszakos nyári tevékenységéből származik. Az időszaki vállalkozásoknál az általános kereseti adó alapja az idény alatt elért tiszta nyereség. Ebből következik, hogy az ilyen időszaki vállalkozá-

sokról az 1927. évi 300—P. M. sz. hivataltalosszállítás 50. §-ában foglalt rendelkezéseknek megfelelő költségekkel kell vezetni akkor is, ha egyébként az időszaki vállalkozás az adózó más üzletével, üzemével, vagy foglalkozásával szoros kapcsolatban van. Ezeket a külön könyveket az idény lejártával azonnal le kell zárni s a hozzátartozó esetleges okmányokkal egyéb tevékenységre vonatkozó okmányoktól elkülönítve kell tartani. A lezárt üzleti könyv alapján eredménykimutatást kell készíteni s azt a bevallási ívhez kell csatolni. Az időszaki vállalkozások nyereségéről minden évben az üzletév zártától számított 15 napon belül, de legkésőbb november hó 15-ig szabályszerű vallomást kell adni. A rendelet szerint azt az időszaki vállalkozót, aki vallomását az előírt határidőre nem adja be, bírsággal ha pedig az elrendelt külön könyvet

nem vezet, pénzbírsággal kell büntetni. Minthogy 1940. évre az adókövetések már megtörténtek s az időszaki vállalkozások pedig újból meg lesznek adóztatva, az ez évi időszaki üzem nyeresége után, a kétszeres kivetés elkerülése végett, a rendes adókövetés során megállapított általános kereseti adó hivataltól fog törölteni s az arra történt befizetések az új kivetésre elszámoltatni. Felhívja tehát a városi adóhivatal érdekelteket, hogy a fenthivatolt rendeltben előírt kötelezettségeiknek határidőre pontosan tegyenek eleget. Városi Adóhivatal.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: Dr. Nagy Imre Benyovszky Pál
Kiadja: Alföldi Sajtóvállalat Kft.
Felelős kiadó: Belogh István

APRÓHIRDETÉSEK

Levelezés

Hölgyfodrász

leány komoly ismeretséget keresem. Levelet „Házasság” jellegre a kiadóba. 1336

Háztartási alkalmazott

Bejáró,

aki a főzéshez ért, esteli órákra felvétetik. Színházi étterem, Baththány-utca 1. 1326

Allást kereső nők

Tanyára ajánlkozok 18 éves lány, ki főzésben és mindenféle munkában jártas, november egyre. Ertekezés levél útján. Cím a kiadóban. 1324

Betöltendő állás nőknek

Tanuló lány varrodába felvétetik Sebők Márta, Rákosi Jenő-utca 7. 1332

Nőifodrász

segédnő azonnal belép. Let. Hunyadi-u. 8. 1331

Betöltendő állás férfiaknak

UJSÁGKIHOZDÓK kerékpárral felvétetnek. Jelentkezés lapunk kiadóhivatalában. 977

Kifutófiút,

ki már jobb helyen volt, azonnalra felveszek. — Werner úridivatüzlet 1328

Egyes tő

nyomdai tanulónak felvétetik. Baltazar Dezső-utca 9. 1329

Kiadó lakás 1 szobás

Utcai szoba előszobabéjarrattal, esetleg teljes ellátással is kiadó. Érdeklődni lehet Szent Anna 31. 1327

Ajánlat

MOSOTT RONGYÓT vesz a kiadóhivatal. Piac-utca 56.

FÉRFI

előtöltés és öltönytű-ecet, minden húszaló, férfi divat sport- s galléros ingek ottészárban

Petriknél

Let. Anga-utca 5. 1322

Figyelem !!

Portálékra modern bádogbetűket tökéletesen készít Both bádogosmester, Csapó-u. 56. 881

Okmányairól

eredetihez hű másolatot készít Berzéki műterme, Piac-u. 38. 1225

Nagy hópalack (THERMOS) vásár Tóth Gyula vasüzetében, városához épület.

Csepel-motor szerviz.

gálat, alkatrésztaktár, precíz javítás Királynál, Royal-épület. Nagy raktár: kerékpárokban, rádiókban, varrógépekben, segédmotorokban, golyócsapágyakban. Több 86, 100, 250, 350, 600-as használt motorkerékpár alkalmi árban eladó 899

Kereslet

Széntüzelésű

folytongőg, nagyméretű kályhák keresek. Szétna-utca 4. Telefon 24—68. 1245

Ócskavasat,

fémeket, mindenféle vasanyagot legmagasabb napiárban átvesz Vas- és Fémgyűjtő Központi Iroda, Pacsirta-u. 17. Telefon: 26—04. 777

Bútor

Hálószobák,

ebédlők, kombinált szobák, konyhaberendezések Salamon bútorüzletében. Jó minőség előnyös árak Részletre is Hunyadi-utca 2. sz. alatt

Eladó állatok

Hasas

üszök eladók. Megtekinthető Bánk 48. Erdőhivatal 1323

Eladó föld

Eladó ezeröttszáz kvadrát öl föld, kertészetre alkalmas. Irén-utca 6. Ny. 1177

Szőlő, gyümölcsös

459 kvadrát szőlő terméssel eladó. — Hajdúsámon, Szatmári-utca 459. Géz Lajos. 1322

Eladó ház

ELADÓ

Budai Ézsaiás-utca 51. számú kétszobás, előszobás, kényelmes családi ház. 744

Homokkert,

Ovoda-utca 13. számú ház két szoba, konyha, előszoba, mellékhelyiségekkel, 700 kvadrát jölettermő szőlővel, felszeréssel, 831 négyzetgölg földdel eladó. Értekezni ugyanott. 1225

Egyszobás,

előszobás, konyhás és nygancsak egy szoba, konyhás, mellékhelyiségekkel álló, 370 □-öi telekkel adómentes, új ház ócsón eladó. — Villanyvilágítás, t e r m ö gyümölcs és szőlővel beültetve, kényelmes, gazdaságos. — Homokkert, Puzdra-utca 4 850

Eladó házhely

Villatelek eladó

város legszebb helyén. Cím a kiadóban. 993

Különféle

Eladó

1 női magasszárú Mandel-cipő, 1 fényképezőgép 6x6 tük. ref. csuklós állvánnyal, 2 darab szinszűrő, készletli táska, alig használt fényképezőgép, igen ócsón. — Rothermere-u. 39. Szabónál. 1295

Eladó ingóság

Kisebb

barnaszínű cserépkályha eladó. Czegléd-utca 8. 1278

Elveszett

Selyempincsi

elvesztett. Karjában elvitt megtalálót felszólítottom, kutyával jelentkezzen Egymalom 8. 1181 Ny.

Elveszett

1 fél férfi jobb, barna, belésezett bőrkésztyő a Piac- és Kossuth-utcán. Megtalálója jutalom ellenében szíveskedjék a kiadóhivatalba leadni 1196

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Rt. műintézetének kőforgógépén. Igazgató: Somogyi Géza.